

Benchmark middelbaar beroepsonderwijs 2019

Bouwsteen studiesucces

Sectorrapportage

KBA Nijmegen

MBO Raad

Foto omslag: © stock.adobe.com / LuckyBusiness

© 2020 MBO Raad

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de MBO Raad te Woerden.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoud

Samenvatting 5

1 Inleiding 8
1.1 Indicatoren voor studiesucces 8
1.2 Leeswijzer 9

2 Samenstelling van de studentenpopulatie in het mbo 11
2.1 Omvang van de sector 11
2.2 Opleidingskenmerken 12
2.3 Studentkenmerken 13
2.4 Vooropleidingscategorieën 15

3 Jaarresultaat 19
3.1 Jaarresultaat: een overall-beeld 19
3.2 Jaarresultaat en opleidingskenmerken 20
3.3 Jaarresultaat en studentkenmerken 21
3.4 Jaarresultaat en vooropleiding 21
3.5 Duiding van het jaarresultaat 2019 22

4 Diplomaresultaat 24

5 Startersresultaat 26

6 Passende plaatsing 29

7 Passend diploma 33

8 Opstroom 36

9 Kwalificatiewinst 38

10 Doorstroom mbo - hbo 41

Bijlage 1 – Jaarresultaat 2016-2019 per mbo-instelling 43
Bijlage 2 – Overzicht van alle scores per instelling 2019 45
Bijlage 3 – Populatie t.b.v. indicatoren 2019 47
Bijlage 4 – Mbo-studentenpopulatie per 1-10-2019 naar leeftijdscategorie 48
Bijlage 5 – Statistische samenhang tussen de indicatoren voor studiesucces 48

Samenvatting

In opdracht en onder regie van de MBO Raad voert KBA Nijmegen jaarlijks de benchmark mbo, bouwsteen studiesucces uit. Onderdeel van de benchmark is deze sectorrapportage, waarin het accent ligt op het mbo als geheel. In deze samenvatting presenteren we de kernbevindingen over (ontwikkelingen in) de mbo-studentenpopulatie en over het studiesucces in het mbo. De cijfers zijn ontleend aan databestanden van DUO.

DE MBO-STUDENTENPOPULATIE

Na eerdere jaren van forse groei is tussen 2011 en 2015 sprake geweest van een daling van het aantal studenten in het mbo. In 2016 was weer sprake van een lichte stijging, en die zette zich in de jaren daarna door. Per 1-10-2019 telde het mbo in totaal 513.365 studenten, een stijging van ongeveer 6.500 (1,3 procent) in vergelijking met een jaar eerder.

De stijging van het totale aantal mbo-studenten in 2018 is uitsluitend te danken aan de groei van de bbl-populatie; het aantal bol-studenten neemt sinds 2017 licht af. Afgezet tegen de sterke krimp van de bbl in de crisisjaren is het herstel van de bbl vanaf 2018 nog bescheiden. In vergelijking met 2008, vóór de economische crisis, ligt het aantal bbl-studenten in 2019 (ruim 130.000) nog fors lager.
De verwachting is dat de daling van de bol-populatie de komende jaren versterkt doorzet, gelet op demografische ontwikkelingen (krimp) en doordat vo-leerlingen vaker naar het havo/vwo gaan en minder vaak naar het vmbo. In de 'Voortgangsrapportage leerlingdaling funderend onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs' (2018)[1], wordt uitgegaan van een gemiddelde daling van 14 procent van het aantal mbo-studenten tot en met 2032. Dat komt neer op ongeveer 70.000 studenten minder. Als deze verwachting uitkomt, gaat het om een daling van grotere proporties dan in de periode 2011-2015 toen het aantal mbo-studenten met ongeveer 50.000 daalde. De vooruitzichten zijn echter onzeker als gevolg van de coronacrisis. Met name het tekort aan stages en leerbanen zorgt voor hoofdbrekens[2]. De impact van de coronacrisis op de economie zal naar verwachting het sterkst van betekenis zijn voor de instroom in de bbl.

Het aantal studenten op niveau 4 is al jaren groeiende. Ook tijdens de economische crisis – een periode waarin het totaal aantal mbo-studenten daalde als gevolg van krimp van de bbl - groeide niveau 4 door, en dat is vanaf 2016 zo gebleven. Het

1 Kamerbrief Voortgangsrapportage leerlingdaling funderend onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs, 12 juni 2018.
2 SBB monitort het tekort aan stages (bol) en leerbanen (bbl). Per 15 september 2020 bedraagt het tekort 17.174 stages en 1.721 leerbanen. Zie https://www.s-bb.nl/samenwerking/sbb-helpt-u-verder/actuele-cijfers, geraadpleegd op 5 oktober 2020.

aandeel studenten op niveau 4 is daardoor fors gestegen, van 43 procent in 2011 tot 56 procent in 2019. Dit ging tot en met 2016 vooral ten koste van het aandeel niveau 2 studenten, maar de laatste jaren juist meer van niveau 3. Zowel het aandeel als het absolute aantal studenten op niveau 3 is vanaf 2017 gedaald. Het aantal studenten in de entree-opleiding neemt vanaf 2017 na jaren van daling juist weer toe, tot 17.400 in 2019, mede als gevolg van een groeiende instroom vanuit de Internationale Schakelklas (ISK).

STUDIESUCCES

In deze sectorrapportage geven we het studiesucces in het mbo weer aan de hand van acht indicatoren. We gaan eerst in op de indicator jaarresultaat, gevolgd door de overige indicatoren die vooral het behalen van een diploma centraal stellen: diplomaresultaat, startersresultaat en passend diploma. Daarna passeren indicatoren de revue die studiesucces vanuit een andere invalshoek benaderen: passende plaatsing, opstroom, kwalificatiewinst en doorstroom mbo-hbo. Ten slotte wordt op basis van data-analyses ingegaan op achtergronden van de daling van het studiesucces in 2018 en 2019.

Jaarresultaat

Het jaarresultaat van het mbo als geheel is, na een stabilisatie in 2017, in 2018 en 2019 gedaald met respectievelijk 2,1 en 0,6 procentpunt. Het jaarresultaat bedraagt in 2019 70,5 procent, dit betekent dat 29,5 procent van de populatie voor jaarresultaat in schooljaar 2018/19 de mbo-school heeft verlaten zonder diploma. Een deel van hen (8,1%) studeert in 2019 verder in een andere mbo-instelling, het grootste deel (21,3%) verliet zonder diploma het mbo. Zowel het aandeel van deze ongediplomeerde mbo-verlaters als het aandeel instellingsswitchers zijn in 2019 licht toegenomen. Net als in voorgaande jaren lopen de scores voor jaarresultaat in 2019 per mbo-instelling sterk uiteen, van 62 procent tot 88 procent.

Diplomaresultaat, startersresultaat en passend diploma

Uit de rapportages van de afgelopen jaren blijkt dat de score-patronen voor diplomaresultaat sterk verwant zijn aan die van jaarresultaat. Dit is ook in 2019 het geval. Net als het jaarresultaat is het diplomaresultaat de laatste twee jaren gedaald, van 73,7 procent in 2017 naar 71,8 procent in 2018 en 71,2 procent in 2019.

Het startersresultaat van eerstejaars studenten in het mbo bedraagt in 2019 83,6 procent, met andere woorden: 83,6 procent van de eerstejaars in 2018 studeert in 2019 nog bij dezelfde mbo-school of heeft de school met een diploma verlaten. Dat is 0,4 procent minder dan in 2018.
Ook de indicator passend diploma volgt het scorepatroon van de diplomagerichte indicatoren; in 2019 is sprake van een lichte daling. Van invloed op de score van deze indicator zijn zowel het behalen van een diploma als de hoogte van dat diploma (in relatie tot de vooropleiding). Afgaande op de scorepatronen weegt het behalen van het diploma hierin het zwaarst. Als we de scores voor diplomaresultaat en passend diploma combineren ontstaat het volgende beeld: in 2019 (schooljaar 2018/19) heeft 71,2 procent van de instellingsverlaters een diploma behaald (diplomaresultaat): 46 procent met een diplomaniveau dat passend wordt geacht voor hun vooropleiding (passend diploma), 14 procent met een hoger en 11 procent met een lager diplomaniveau dan passend wordt geacht. De overige 29 procent van de instellingsverlaters heeft geen diploma behaald.

Passende plaatsing, kwalificatiewinst, opstroom en doorstroom mbo-hbo

In tegenstelling tot de scores voor jaar-, diploma- en startersresultaat en passend diploma zijn die voor passende plaatsing en kwalificatiewinst in 2019, net als in voorgaande jaren, gestegen: eerstejaars stromen in op een hoger mbo-niveau en gediplomeerde uitstromers halen een hoger diplomaniveau (beide in relatie tot hun vooropleiding).
Zowel de opwaartse doorstroom binnen het mbo (indicator opstroom) als de doorstroom naar het hbo zijn in de periode 2016-2019 elk jaar iets afgenomen.

DUIDING VAN DE DALING VAN HET STUDIESUCCES IN 2018 EN 2019

In 2019 is het jaarresultaat in het mbo voor het tweede jaar op rij gedaald, in totaal met 2,7 procentpunt: van 73,2 procent in 2017 tot 70,5 procent in 2019. Deze daling staat niet op zichzelf. Ook bij de andere diplomagerichte indicatoren voor studiesucces (diplomaresultaat en startersresultaat) is in 2018 en 2019 sprake van een daling. En uit andere bronnen komt naar voren dat het percentage voortijdig schoolverlaters in het mbo in het schooljaar 2017/18 en 2018/19 is gestegen. In de kamerbrief van 22 februari 2019 geeft de minister van OCW aan dat voor deze toename geen eenduidige verklaring voorhanden is; mogelijk speelt groenpluk een rol[3].

3 Kamerbrief Blijvende aandacht voor voortijdig schoolverlaten nodig, 22 februari 2019.

De databasis voor de deze benchmark leent zich niet voor mogelijke inhoudelijke verklaringen (zoals groenpluk) voor de daling van het jaarresultaat. Wel is nagegaan of deze daling cijfermatig nader is te duiden. De belangrijkste bevindingen van de analyses zijn:

- In de periode 2016-2019 is het jaarresultaat over de hele linie gedaald: bij 53 van de 62 instellingen en bij alle opleidings- en studentcategorieën. De daling wordt met andere woorden niet veroorzaakt door een kleine groep instellingen of door specifieke studentcategorieën of opleidingen.
- Een vergelijking van jaar tot jaar wijst erop dat de daling van het jaarresultaat in 2019 afvlakt. Niet alleen is de daling in 2019 beperkter (0,6%, tegen 2,1% in 2018), ook zijn er in 2019 minder mbo-instellingen waar het jaarresultaat is gedaald: 31, tegenover 51 in 2018.
- Een deel van de daling van het jaarresultaat kan worden verklaard door een toename van het percentage studenten dat zonder diploma switcht naar een andere mbo-instelling (en dus niet het mbo verlaat). In 2018 valt de daling van het jaarresultaat met 2,1 procent uiteen in 0,5 procent instellingsswitchers en 1,6 procent mbo-verlaters[4]. In 2019 bedragen deze percentages respectievelijk 0,1 en 0,5 procent.
- Er zijn geen verschuivingen in de studentenpopulatie - zoals een toename van categorieën waarvoor het studiesucces relatief laag is - die bijdragen aan een verklaring van de daling van het jaarresultaat in 2018 en 2019. Daarbij moet worden aangetekend dat de set studentkenmerken in de beschikbare data ontoereikend is om bijvoorbeeld de mate van zorgbehoefte, persoonlijke problematiek of taalachterstand in kaart te brengen.
- Er is een cijfermatig verband tussen een verhoogd niveau van plaatsing van eerstejaars in de periode 2016-2018 en het gedaalde startersresultaat van deze eerstejaars een jaar later. Op basis van simulaties[5] is de inschatting dat de bijdrage van het hogere plaatsingsniveau aan de daling van het startersresultaat niet groot is (0,05 van 0,9 procent).

Al met al komen uit data-analyses, afgezien van de toename van het percentage instellingsswitchers, geen bijzonderheden - extreme scores, verschuivingen in de samenstelling van de studentenpopulatie – naar voren die substantieel bijdragen aan een verklaring van de daling van het jaarresultaat in 2018 en 2019.

4 Bij de term ‘mbo-verlaters’ moet worden bedacht dat hierbij ook sprake kan zijn van een tijdelijke situatie: een deel van de ongediplomeerde mbo-verlaters keert later alsnog terug in het mbo om daar een diploma te behalen.

5 De gehanteerde werkwijze is beschreven aan het eind van hoofdstuk 6 (passende plaatsing).

1 Inleiding

In 2006 verscheen de eerste sectorrapportage van de benchmark MBO, bouwsteen studiesucces. Hierin konden mbo-instellingen hun prestaties op het gebied van studiesucces vergelijken met die van de mbo-sector. Tot en met 2012 werden deze prestaties uitgedrukt in jaarresultaat en diplomaresultaat. In de jaren daarna zijn aanvullende indicatoren voor studiesucces in de benchmark opgenomen, waardoor een breder en evenwichtiger beeld van de prestaties van de scholen ontstond. Het primaire doel is echter vanaf de start onveranderd: het aanreiken van gegevens over studiesucces aan de hand waarvan onderwijsinstellingen kunnen zien waar zij hun prestaties kunnen verbeteren.

In deze sectorrapportage ligt het accent op het mbo als geheel. Naast deze overkoepelende sectorrapportage omvat de benchmark mbo 2019, bouwsteen studiesucces voor de afzonderlijke mbo-instellingen nog de volgende bestanddelen:
een instellingsrapportage;
excel-sheets met de resultaten op de indicatoren uitgesplitst per beroepsopleiding, aangevuld met een excel-sheet met data over switches;
een interactieve vergelijkingstool waarin instellingen hun studiesucces kunnen vergelijken met dat van andere mbo-instellingen.
De benchmark mbo, bouwsteen studiesucces is in opdracht en onder regie van de MBO Raad uitgevoerd door KBA Nijmegen. De cijfers zijn ontleend aan databestanden van DUO.

1.1 INDICATOREN VOOR STUDIESUCCES

In 2017 en 2018 zijn aan de benchmark mbo vier indicatoren van studiesucces toegevoegd die aansluiten bij de nieuwe indicatoren die de Onderwijsinspectie heeft ontwikkeld: ‘startersresultaat’, ‘passende plaatsing’, ‘passend diploma’ en ‘opstroom’. In 2019 zijn de indicatoren voor studiesucces dezelfde gebleven. Dit betekent dat de volgende indicatoren voor studiesucces in deze rapportage aan bod komen:

1. jaarresultaat:
2. diplomaresultaat;
3. startersresultaat;
4. passende plaatsing;
5. passend diploma;
6. opstroom;
7. kwalificatiewinst;
8. doorstroom mbo-hbo.

Sinds 2018 worden studenten in de entreeopleiding niet meer meegenomen bij de berekening van de scores van de indicatoren en diploma’s op niveau 1 worden niet meer meegerekend. Dit geldt voor de indicatoren die de Onderwijsinspectie hanteert (1 t/m 6).

Onderstaand worden de indicatoren kort geïntroduceerd. In de hoofdstukken 3 t/m 10 worden ze uitgebreider toegelicht en worden de prestaties van de mbo-sector aan de hand van deze indicatoren beschreven.

1. Jaarresultaat

Jaarresultaat staat voor wat het mbo per jaar aan gediplomeerden realiseert. Het gaat daarbij om het totale aantal gediplomeerden op niveau 2, 3 of 4, zowel instellingsverlaters als gediplomeerden die in hun instelling verder gaan met een mbo-opleiding. Studenten in de entreeopleiding worden niet in het jaarresultaat betrokken. In het jaarresultaat tellen alleen diploma’s mee die zijn behaald in het teljaar. Het jaarresultaat wordt uitgedrukt in het percentage gediplomeerden op het totaal aantal gediplomeerden plus het aantal ongediplomeerde instellingsverlaters.

2. Diplomaresultaat

Diplomaresultaat staat voor het aandeel mbo-studenten dat het mbo verlaat met een diploma op niveau 2, 3 of 4. Het diplomaresultaat wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een mbo-diploma op het totale aantal instellingsverlaters. Indien een mbo-student ooit in voorgaande zes jaren een mbo-diploma heeft behaald wordt dit ook in beschouwing genomen. Diplomaresultaat richt zich met andere woorden op studiesucces voor mbo-verlaters gedurende hun loopbaan in het mbo.

3. Startersresultaat

'Startersresultaat' is de spiegel van uitval eerstejaars op mbo-niveau 2 t/m 4.
Voor deelnemers die per 1 oktober 2018 in een mbo-instelling zijn ingestroomd op niveau 2, 3 of 4 is de bestemming op 1 oktober 2019 nagegaan: zijn zij nog in opleiding bij dezelfde instelling, uitgestroomd met een diploma of uitgevallen zonder diploma? De opgetelde percentages voor 'nog in opleiding' en 'uitgestroomd met diploma' vormen samen de score voor 'startersresultaat'.

4. Passende plaatsing

Deze door de Onderwijsinspectie ontwikkelde indicator geeft aan of studenten die in 2018 in een mbo-instelling zijn ingestroomd op niveau 2, 3 of 4 zijn geplaatst op een mbo-niveau dat passend wordt geacht op basis van de vooropleiding. Er zijn drie mogelijkheden: plaatsing op niveau, plaatsing boven niveau en plaatsing onder niveau. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passende plaatsing'. Bij de normering worden zowel de vooropleiding in het vo als eerder in het mbo behaalde diploma's betrokken.

5. Passend diploma

Waar 'passende plaatsing' betrekking heeft op het instroomniveau van studenten, gaat 'passend diploma' over het niveau van uitstroom: de indicator geeft aan of bij instellingsverlaters het niveau van het diploma passend wordt geacht bij de vooropleiding. Ook hier zijn er drie mogelijkheden: diplomering op, boven of onder niveau. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passend diploma'. Ook ongediplomeerde instellingsverlaters worden in deze indicator betrokken; zij vallen in de categorie 'onder niveau'.

6. Opstroom

Opstroom wordt berekend over de doorstroompopulatie. Er is sprake van opstroom als een student die in het mbo is ingeschreven op niveau 2 of 3, in het volgende jaar op een hoger mbo-niveau in dezelfde instelling is ingeschreven.

7. Kwalificatiewinst

Kwalificatiewinst heeft betrekking op het verschil tussen het behaalde diplomaniveau in het mbo en het niveau van vooropleiding in het vo. In tegenstelling tot 'passend diploma' bestaat de populatie voor 'kwalificatiewinst' alleen uit *gediplomeerde* instellingsverlaters in een teljaar. De indicator wordt uitgedrukt in het percentage dat een diploma heeft behaald op minimaal het niveau dat op basis van de vooropleiding kan worden verwacht.

8. Doorstroom mbo-hbo

De doelgroep voor de indicator 'doorstroom mbo-hbo' bestaat uit gediplomeerden op niveau 4. De indicator wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een diploma op niveau 4 die op 1 oktober van het volgende teljaar staan ingeschreven in het hbo.

Gebruikte databestanden

De analyses zijn gebaseerd op cijfers die zijn ontleend aan databestanden van DUO. De cijfers in deze rapportage hebben betrekking op het jaar 2019 (het schooljaar 2018/19).
De gegevens over 2019 zijn gebaseerd op de BRON-foto van november 2019 (vóór de accountantscontrole) en hebben dus de status 'voorlopig'. De populatiegegevens (studentenaantallen) over 2019 zullen in de volgende benchmarkrapportage worden geactualiseerd. In de praktijk leverde dit in de afgelopen jaren slechts beperkte wijzigingen op.
Voor de indicator doorstroom mbo-hbo kunnen de cijfers vooralsnog niet worden uitgesplitst naar studentkenmerken. Dit heeft te maken met beperkingen in het voor deze indicator beschikbare databestand.

1.2 LEESWIJZER

In dit rapport worden gegevens over deelname en studiesucces in het mbo gepresenteerd op het niveau van de mbo-sector als geheel, dat wil zeggen ongeacht de onderwijsinstelling waar studenten zijn ingeschreven. Om het mogelijk te maken gegevens op instellingsniveau te spiegelen ten opzichte van elkaar en ten opzichte van de mbo-sector als geheel zijn daarnaast in bijlage 1 en bijlage 2 voor elk van de indicatoren de scores van afzonderlijke instellingen weergegeven. Meer gedetailleerde gegevens op het niveau van individuele instellingen zijn gepresenteerd in afzonderlijke instellingsspecifieke rapportages.
Hoofdstuk 2 betreft gegevens over de deelname aan het

mbo. De studentenpopulatie wordt beschreven aan de hand van opleidingskenmerken (niveau, opleidingssector, leerweg) en studentkenmerken (geslacht, leeftijd, etniciteit, vooropleiding).
Hoofdstuk 3 bevat gegevens over het jaarresultaat, uitgesplitst naar opleidings- en studentkenmerken. Vanwege de beleidsrelevantie van cijfers over jaarresultaat is deze indicator het meest uitgebreid beschreven.
In de *hoofdstukken 4 t/m 10* komen de overige indicatoren aan bod:

- diplomaresultaat (hoofdstuk 4);
- succes eerstejaars (hoofdstuk 5);
- passende plaatsing (hoofdstuk 6);
- passend diploma (hoofdstuk 7);
- opstroom (hoofdstuk 8);
- kwalificatiewinst (hoofdstuk 9);
- doorstroom mbo-hbo (hoofdstuk 10).

Bijlage 1 bevat een overzicht van het jaarresultaat voor afzonderlijke mbo-instellingen in 2016 t/m 2019. *Bijlage 2* bevat de scores voor alle indicatoren voor de afzonderlijke mbo-instellingen in 2019. *Bijlage 3 en Bijlage 4* bevatten achtergrondgegevens over de studentenpopulatie in het mbo. *Bijlage 5* toont de statistische samenhang tussen de indicatoren voor studiesucces.

Het streven is om in de ‘trendfiguren’ van hoofdstuk 4 t/m 10 de ontwikkeling van de scores in de afgelopen 4 jaar weer te geven. Door kleine aanpassingen in de berekeningswijze van de indicatoren, zowel vorig jaar als dit jaar, lukt dit niet volledig. Hierdoor kan het aantal jaren dat in de trendfiguren is opgenomen variëren.

2 Samenstelling van de studentenpopulatie in het mbo

Dit hoofdstuk biedt een doorkijk in de samenstelling van de gehele studentenpopulatie in het mbo, dat wil zeggen ongeacht de onderwijsinstelling. Tevens wordt de ontwikkeling daarin over de afgelopen jaren weergegeven. Het hoofdstuk dient enerzijds voor een goed begrip van de eigenheid van het mbo als onderwijssector, en anderzijds als achtergrond bij de interpretatie van de in volgende hoofdstukken gepresenteerde cijfers over studiesucces.

2.1 OMVANG VAN DE SECTOR

Na eerdere jaren van forse groei is tussen 2011 en 2015 sprake geweest van een daling van het aantal studenten in het mbo. In 2016 was weer sprake van een lichte stijging, en dit zette zich in de jaren daarna door. Per 1-10-2019 telde het mbo in totaal 513.365 studenten[6], een stijging van ongeveer 6.500 (1,3 procent) in vergelijking met een jaar eerder. In de volgende paragrafen wordt uiteengezet bij welke student- en opleidingscategorieën (meer of minder) sprake is van een toename. Overzicht 2.1 laat zien dat roc's verreweg de meeste studenten hebben, gevolgd door vakinstellingen en aoc's[7]. De toename van het aantal studenten in de periode 2016-2019 komt voor rekening van de roc's; bij aoc's en vakinstellingen daalde het aantal studenten in die periode licht.

Overzicht 2.1 – Aantal studenten per soort instelling van 1-10-2016 t/m 1-10-2019

	2016	2017	2018	2019
roc's	437.936	444.295	455.945	463.085
aoc's	25.774	24.348	23.367	22.913
vakinstellingen	28.519	27.979	27.613	27.365
overige	5	4	1	2
Totaal	492.234	496.626	506.926	513.365

6 Het aantal van 513.365 mbo-studenten in 2019 is gebaseerd op de BRON-foto van november 2019 en heeft de status 'voorlopig'. Bij de definitieve versie van dit bestand kunnen nog correcties op dit aantal plaatsvinden.

7 De categorie 'overige' betreft een doveninstituut met in 2019 slechts 2 mbo-studenten.

2.2 OPLEIDINGSKENMERKEN

Per 1-10-2019 is ruim de helft van de studenten ingeschreven in een opleiding op *niveau* 4 (zie overzicht 2.2). Bijna een kwart volgt een opleiding op niveau 3 en 17 procent op niveau 2. Niveau 1 (entree) bevat met 3 procent veruit de kleinste groep. Wat *leerweg* betreft volgt iets minder dan drie kwart van de studenten een opleiding in de bol-voltijd en een kwart volgt een opleiding in de bbl. De *sectoren* zorg en welzijn (34%) en economie (31%) zijn de grootste opleidingssectoren, gevolgd door techniek (27%). De sector groen omvat in 2019 4 procent van de studenten.

Overzicht 2.3 presenteert de studentenpopulatie op vier meetmomenten en voor verschillende opleidingsvarianten: per niveau, leerweg en opleidingssector.

In de periode 2011-2015, toen het totaal aantal mbo-studenten met ongeveer 50.000 daalde, bleef het aantal studenten op niveau 4 tegen de trend in groeien. In de jaren 2016 tot en met 2019 is dat niet anders. Het *aandeel* studenten op niveau 4 neemt elk jaar verder toe, tot 56 procent in 2019. Dit ging tot en met 2016 vooral ten koste van het aandeel niveau 2 studenten maar, zoals overzicht 2.3 laat zien, de laatste jaren juist meer van niveau 3. Zowel het aandeel als het absolute aantal studenten op niveau 3 is vanaf 2017 gedaald. Het aantal studenten in de entree-opleiding neemt vanaf 2017 juist weer toe, tot 17.400 in 2019.

Opleidingsniveau

Overzicht 2.2 – Verdeling van de mbo-studentenpopulatie per 1-10-2019 naar niveau, leerweg en sector

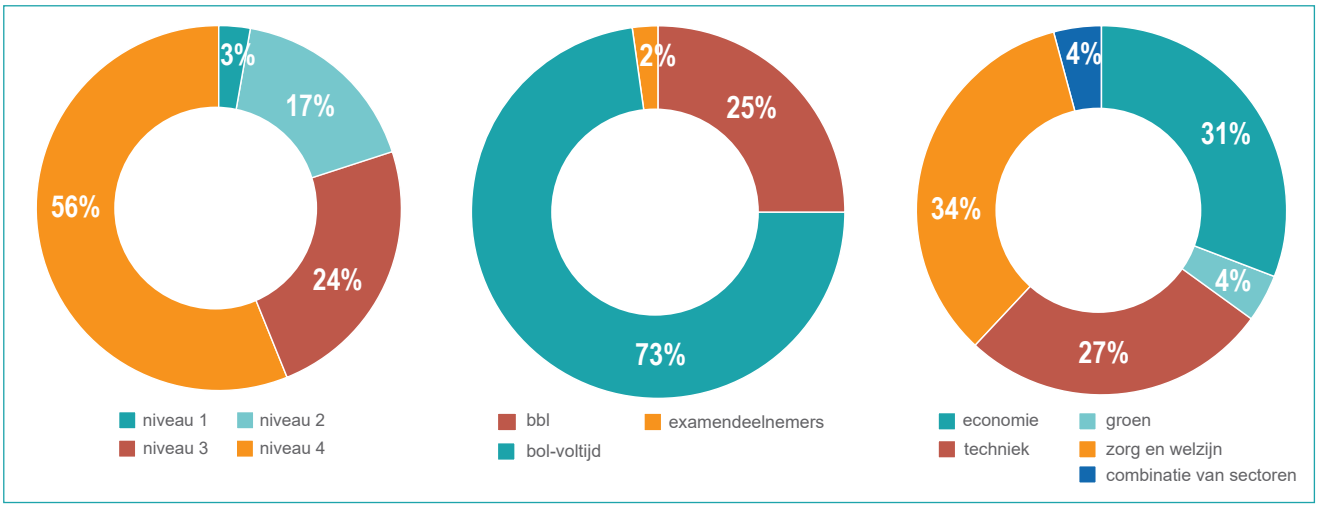

Overzicht 2.3 – Studentenpopulatie van 1-10-2016 t/m 1-10-2019 per niveau, leerweg en opleidingssector

	2016		2017		2018		2019	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Niveau								
entree	13.191	3	14.627	3	16.605	3	17.400	3
niveau 2	87.076	18	85.444	17	85.885	17	85.490	17
niveau 3	131.111	27	129.736	26	126.150	25	122.692	24
niveau 4	260.856	53	266.819	54	278.286	55	287.783	56
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**
Opleidingssector								
economie	164.479	33	162.533	33	162.646	32	159.548	31
groen	25.647	5	24.212	5	23.552	5	22.824	4
techniek	135.137	27	134.916	27	136.505	27	137.096	27
zorg en welzijn	154.930	31	159.857	32	166.560	33	174.071	34
combinatie van sectoren	12.041	2	15.108	3	17.663	3	19.826	4
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**
Leerweg								
bbl	101.808	21	107.936	22	120.949	24	130.451	25
bol-deeltijd	25	0	2	0	0	0	0	0
bol-voltijd	381.596	78	379.282	76	376.245	74	373.591	73
examendeelnemer[1]	8.805	2	9.406	2	9.732	2	9.323	2
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**

1. Dit vormt een aparte categorie, en is uiteraard in de praktijk geen ‘leerweg’.

Opleidingssector

Tussen 2016 en 2019 is het aantal mbo-studenten in de sector zorg en welzijn het hardst gestegen en sinds 2018 is dit de grootste sector met in 2019 174.071 studenten (34%). De groei van de sector zorg en welzijn in de periode 2016-2019 ging ten koste van de sectoren economie (van 33 naar 31%) en groen (van 5 naar 4%). De omvang van de sector techniek is de afgelopen jaren vrij constant. De aantallen studenten in de ‘combinatie van sectoren’ zijn per jaar moeilijk vergelijkbaar als gevolg van wijzigingen in de toedeling van opleidingen naar sectoren in de gehanteerde DUO-bestanden.

Leerweg

Tijdens de economische crisis zijn de verhoudingen tussen de *leerwegen* aanzienlijk gewijzigd. Het aandeel van de bbl is tussen 2008 en 2015 afgenomen van 33 procent naar 20 procent; het aandeel van de bol steeg in die periode van 63 procent naar 78 procent. Dit is volgens verwachting: in tijden van economische teruggang en een gebrek aan leerarbeidsplaatsen neemt de instroom in de bbl af ten gunste van de bol (bol en bbl als communicerende vaten). Daarbij moet worden aangetekend dat in die periode de groei van de bol de krimp van de bbl slechts gedeeltelijk kon compenseren.

In 2015 zwakte het tempo van de daling van de bbl af en vanaf is 2016 is sprake van een opleving. In 2019 zijn er ruim 130.000 bbl-studenten, dat is 13.500 studenten meer (+28%) dan in 2016. Ondanks het herstel van de economie zit de bbl echter nog lang niet op het niveau van voor de crisis. Wel is het zo dat de stijging van het totale aantal mbo-studenten in de afgelopen jaren uitsluitend te danken is aan de groei van de bbl-populatie; het aantal bol-studenten nam vanaf 2017 licht af, na jaren van groei in voorgaande jaren.

De deeltijd-bol, die sinds het schooljaar 2014/15 niet meer wordt bekostigd, is nadien snel in omvang gekrompen en telt sinds 2018 geen enkele student meer. Het aantal examendeelnemers is sinds 2017 vrij stabiel.

2.3 STUDENTKENMERKEN

In overzicht 2.4 is de verdeling van de mbo-studentenpopulatie per 1 oktober 2019 weergegeven naar geslacht, leeftijd, etniciteit en het al dan niet woonachtig zijn in een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied[8]).

8 Een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied) is een postcodegebied waarin het percentage huishoudens met een laag inkomen, het percentage huishoudens met een uitkering én het percentage niet-westerse allochtonen hoger is dan in 80 procent van alle postcodegebieden in Nederland.

Overzicht 2.4 – Verdeling van de mbo-studentenpopulatie per 1-10-2019 naar geslacht, leeftijd, etniciteit en apc-gebied

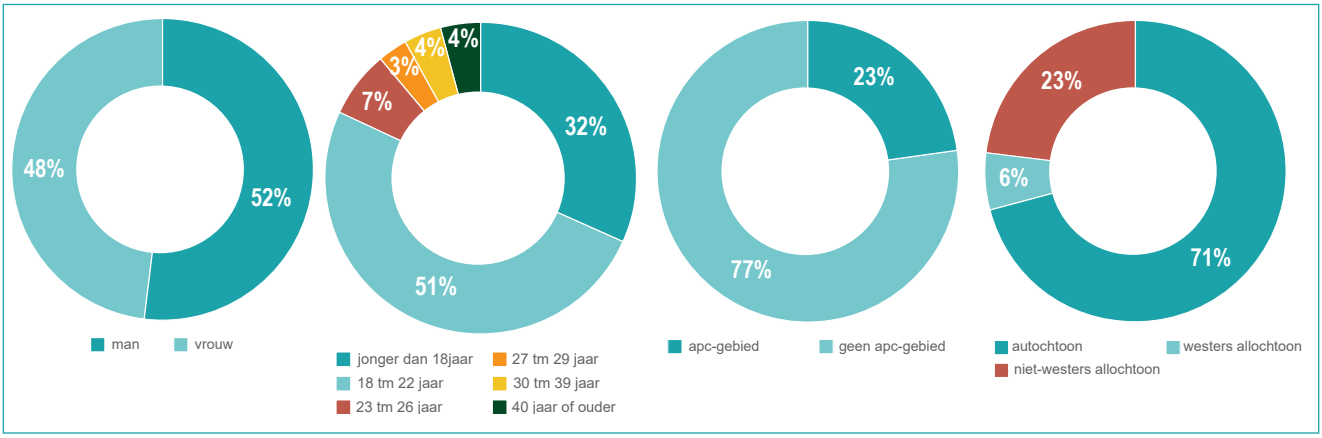

Overzicht 2.5 geeft voor de periode 2016 - 2019 de verdeling van de mbo-studentenpopulatie weer naar persoonskenmerken. Wat betreft *geslacht* en het *wonen in een apc-gebied* blijft de verdeling in deze periode nagenoeg gelijk. Ten aanzien van *etnische categorie* zien we wel een geleidelijke verschuiving. Het aantal studenten uit niet-westerse landen neemt vanaf 2017 sterker toe dan het aantal autochtone studenten. Dit wordt, in het bijzonder in de entree, deels verklaard door een toegenomen instroom van statushouders[9]. Door het herstel van de bbl vanaf 2016 is ook het aantal oudere mbo-studenten (vanaf 27 jaar) toegenomen, van 7 procent in 2016 tot 11 procent in 2019. In 2019 is nog steeds ruim de helft van de mbo-studenten tussen 18 en 22 jaar, maar het aantal studenten in deze leeftijdsgroep is sinds 2016 niet toegenomen en hun aandeel is iets geslonken.

Overzicht 2.5 – Studentenpopulatie van 1-10-2016 t/m 1-10-2019 naar geslacht, leeftijdscategorie, etnische categorie en apc-gebied

	2016		2017		2018		2019	
	aantal	%	aantal	%	Aantal	%	aantal	%
Geslacht								
man	257.572	52	259.754	52	264.493	52	265.483	52
vrouw	234.662	48	236.872	48	242.433	48	247.881	48
onbekend	0	0	0	0	0	0	1	0
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**
Leeftijdscategorie								
jonger dan 18 jaar	157.037	32	161.840	33	163.805	32	164.752	32
18-22 jaar	261.917	53	259.636	52	261.840	52	261.705	51
23-26 jaar	36.964	8	36.474	7	36.412	7	35.860	7
27-29 jaar	9.934	2	10.620	2	12.231	2	13.293	3
30-39 jaar	12.188	2	13.556	3	16.247	3	19.112	4
40 jaar of ouder	14.194	3	14.500	3	16.391	3	18.643	4
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**
Etnische categorie								
autochtoon	362.720	74	362.626	73	365.985	72	367.043	71
westers allochtoon	28.450	6	28.770	6	29.024	6	29.587	6
niet-westers allochtoon	100.786	20	104.999	21	111.705	22	116.477	23
onbekend	278	0	231	0	212	0	258	0
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**
Apc-gebied								
apc-gebied	112.102	23	112.998	23	115.861	23	117.533	23
geen apc-gebied	380.132	77	383.628	77	391.065	77	395.832	77
Totaal (=100%)	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**

9 https://longreads.cbs.nl/asielenintegratie-2019/statushouders-huisvesting-en-integratie/

Instroom in 2016-2019

Overzicht 2.6 gaat wat gedetailleerder in op de leeftijdsverdeling, nu vanuit het perspectief van de *instroom* in de mbo-instellingen tussen 2016 en 2019. De onderste rij laat zien dat de toename van de instroom in het mbo – bescheiden in 2017, fors in 2018 – in 2019 tot stilstand is gekomen. Tegenover een lichte stijging van het aantal eerstejaars bbl staat in dat jaar een kleine afname van de instroom van bol-studenten. Over de periode 2016-2019 stijgt de instroom in de bbl met 27 procent, en van de bol met 1 procent.

Omdat in de bbl relatief veel oudere studenten instromen (de helft van hen is 23 jaar of ouder), zien we de opleving van de bbl ook terug in de leeftijdsverdeling van de instromers. Met name het aantal instromers van 30 jaar of ouder is de afgelopen jaren toegenomen.

2.4 VOOROPLEIDINGSCATEGORIEËN

In deze paragraaf gaan we in op de vooropleiding die de mbo-studenten in het voortgezet onderwijs hebben gevolgd. De gegevens hierover zijn ontleend aan BRON-vo en betreffen steeds de *hoogste* vooropleiding in het vo.

Overzicht 2.6 – Instroom van 1-10-2016 t/m 1-10-2019 per leerweg

	2016		2017		2018		2019	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
bbl	34.927	21	36.497	22	43.008	24	44.360	25
bol voltijd	130.131	79	131.127	78	132.856	76	131.382	75
Totale instroom[1]	**165.058**	**100**	**167.624**	**100**	**175.864**	**100**	**175.742**	**100**

1. Dit is exclusief instroom van examendeelnemers

Overzicht 2.7 – Instroom van 1-10-2016 t/m 1-10-2019 naar leeftijdsklasse

	2016		2017		2018		2019	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Leeftijdsklasse								
jonger dan 18 jaar	104.783	63	106.804	63	107.298	60	107.067	60
18-22 jaar	40.155	24	39.894	24	43.602	25	42.398	24
23-26 jaar	7.229	4	7.327	4	8.257	5	8.017	5
27-29 jaar	2.661	2	2.946	2	3.748	2	3.704	2
30-39 jaar	4.800	3	5.409	3	6.685	4	7.208	4
40 jaar of ouder	7.111	4	7.214	4	8.219	5	9.015	5
Totaal	**166.739**	**100**	**169.594**	**100**	**177.809**	**100**	**177.409**	**100**

Overzicht 2.8 – Hoogste vooropleiding voortgezet onderwijs van 1-10-2016 t/m 1-10-2019

	2016		2017		2018		2019	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
praktijkonderwijs	11.170	2	12.359	2	13.534	3	14.307	3
vmbo zonder diploma	31.996	7	32.479	7	33.573	7	35.291	7
havo/vwo zonder diploma	14.875	3	14.227	3	14.180	3	15.126	3
vmbo BB met diploma	85.626	17	86.934	18	86.566	17	84.066	16
vmbo KB met diploma	112.985	23	116.530	23	119.350	24	119.630	23
vmbo GL met diploma	24.474	5	24.203	5	24.616	5	25.085	5
vmbo TL met diploma	156.965	32	157.260	32	160.128	32	160.470	31
havo/vwo met diploma	19.266	4	18.115	4	18.173	4	18.564	4
vooropleiding vo onbekend	34.877	7	34.519	7	36.806	7	40.826	8
Totaal	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**

Overzicht 2.9 – Studenten met en zonder lwoo in het vo van 1-10-2016 t/m 1-10-2019

	2016		2017		2018		2019	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
lwoo	100.919	21	103.418	21	103.302	20	99.661	19
geen lwoo	356.438	72	358.689	72	366.818	72	372.878	73
vooropleiding vo onbekend	34.877	7	34.519	7	36.806	7	40.826	8
Totaal	**492.234**	**100**	**496.626**	**100**	**506.926**	**100**	**513.365**	**100**

Overzicht 2.8 toont de verdeling van de mbo-studenten over de vooropleidingscategorieën[10]. De meeste mbo-studenten hebben een diploma van een vmbo-opleiding behaald, waarbij vmbo theoretische leerweg de grootste groep vormt; in 2019 heeft 31 procent van de studenten een vmbo TL diploma op zak. Tien procent van de studenten (7 procent vmbo en 3 procent havo/vwo) heeft geen diploma van het voortgezet onderwijs. In 2019 zijn ongeveer 14.300 mbo-studenten afkomstig uit het praktijkonderwijs. Dit aantal groeit sinds 2016 elk jaar met ongeveer 1.000 studenten daarmee iets harder dan gemiddeld.

De categorie 'vooropleiding onbekend'

Van de 513.365 studenten in het mbo per 1-10-2019 is van 472.539 (92 procent) de vooropleiding bekend en van 40.826 (8 procent) niet. Deze studenten komen niet voor in de BRON-vo bestanden van de afgelopen jaren. Omdat elk jaar een nieuw BRON-vo bestand wordt toegevoegd, neemt deze categorie in de regel langzaam in aantal af. In 2018 en 2019 is echter sprake van een toename. Dit is het gevolg van het herstel van de bbl, de leerweg waarvoor vooral oudere studenten kiezen die langer geleden het vo hebben verlaten.

Mbo-studenten van wie de vooropleiding onbekend is, zijn in overgrote meerderheid 23 jaar of ouder, en zij volgen meestal de beroepsbegeleidende leerweg. Bij de overige mbo-studenten liggen de verhoudingen andersom. Daarnaast blijkt dat de groep 'vooropleiding onbekend' naar verhouding vaak een opleiding volgt op niveau 1, 2 en 3, en minder vaak op niveau 4. Dit doet vermoeden dat het feitelijk vooropleidingsniveau van deze groep gemiddeld lager is dan voor de gehele mbo-studentenpopulatie. Gelet op hun leeftijd en op de leerweg die zij in meerderheid volgen, kan er van uit worden gegaan dat de categorie 'vooropleiding onbekend' vooral bestaat uit werkenden, werkzoekenden, herintreders en/of zij-instromers die een mbo-opleiding volgen.

Leerwegondersteunend onderwijs

Een vo-leerling kan leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) volgen als hij of zij extra ondersteuning nodig heeft om een diploma te halen. Dat kan in elk van de vier leerwegen van het vmbo; voor havo- of vwo-leerlingen bestaat deze mogelijkheid niet.
Van bijna 100.000 mbo-studenten in 2019 is bekend dat zij in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs hebben gevolgd. Dit is 19 procent van alle mbo-studenten (zie overzicht 2.9)[11]. Tussen 2008 en 2017 steeg de omvang van groep mbo-studenten met een lwoo-vooropleiding elk jaar licht, zowel in absolute als in relatieve zin. In 2018 en 2019 lijkt deze trend gekeerd; in 2019 is zowel het aantal als het percentage mbo-studenten met een lwoo-achtergrond afgenomen.

Het aandeel lwoo-leerlingen loopt per vmbo-leerweg sterk uiteen, zo blijkt uit overzicht 2.10. Van de mbo-studenten

Overzicht 2.10 – Lwoo naar vmbo-categorie per 1-10-2019

	lwoo	geen lwoo	Totaal
	%	%	(=100%)
vmbo zonder diploma			
brugklas zonder diploma	25	75	14.339
vmbo BB zonder diploma	59	41	9.029
vmbo KB zonder diploma	24	76	5.437
vmbo GL zonder diploma	8	92	1.530
vmbo TL zonder diploma	8	92	4.956
vmbo met diploma			
vmbo BB met diploma	60	40	84.066
vmbo KB met diploma	26	74	119.630
vmbo GL met diploma	6	94	25.085
vmbo TL met diploma	3	97	160.470

10 Met ingang van de benchmark 2016 zijn enkele veranderingen doorgevoerd in de indeling van studenten naar vooropleidingscategorie vo. Hiertoe hebben OCW/DUO, MBO Raad en Onderwijsinspectie besloten om de vooropleidingscategorieën nader op elkaar af te stemmen. De belangrijkste verandering is dat de studenten die als vooropleiding het vroegere vbo hebben gevolgd (en daar een diploma hebben behaald) zijn toegevoegd aan de categorie 'vmbo-K met diploma'.
11 Als we alleen kijken naar mbo-studenten met een vmbo-vooropleiding, is het aandeel lwoo groter, nl. 23 procent.

met een vooropleiding vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft bijna zestig procent lwoo gevolgd. Bij de gemengde en de theoretische leerweg ligt dit aandeel op acht procent (ongediplomeerde vmbo'ers) of lager (gediplomeerde vmbo'ers). Vmbo kaderberoepsgerichte leerweg zit hier met ongeveer een kwart van de studenten tussenin.

Vooropleiding en opleidingsvarianten in het mbo

Hoe zijn mbo-studenten met een verschillende vo-vooropleiding gespreid over de verschillende opleidingsvarianten? Overzicht 2.11 laat dat zien. Het overzicht heeft betrekking op eerstejaars in de mbo-instellingen in 2019; studenten die na het vo eerst in een andere mbo-instelling een mbo-diploma hebben behaald zijn buiten beschouwing gelaten. Zoals te verwachten was, vindt instroom vanuit het *praktijkonderwijs* vooral plaats in de entree (92%) en voor bijna een op de tien in niveau 2.
Het afschaffen van de drempelloze instroom op niveau 2 per 1 augustus 2014 is terug te zien in het percentage studenten *zonder vmbo-diploma* dat instroomt op niveau 2 of hoger. In 2013 ging het nog om 47 procent, een jaar later was dit gedaald tot 40 procent. Vanaf 2015 is dit percentage vrij stabiel gebleven, in 2019 gaat het om 37 procent. Het instroomniveau van studenten met vooropleiding *vmbo BB* is de afgelopen jaren weinig veranderd: zij starten in overgrote meerderheid (2018: 94 procent) op niveau 2. Heel anders ligt dit voor studenten met vooropleiding *vmbo KB*. In 2013 startte 20 procent van hen nog op niveau 2, 43 procent op niveau 3 en 36 procent op niveau 4. Overzicht 2.11 laat zien dat de verhoudingen vijf jaar later heel anders liggen: nog slechts 9 procent stroomt in op niveau 2 en er stromen inmiddels meer vmbo KB gediplomeerden in op niveau 4 (51%) dan op niveau 3 (39%). Het is moeilijk om aan te geven in hoeverre het toelatingsrecht hierbij een rol speelt. Weliswaar starten vmbo KB gediplomeerden sinds de invoering van die wet op een hoger niveau, maar deze opwaartse trend was ook in voorgaande jaren al zichtbaar.
Studenten met een diploma *vmbo GL of TL* en *ongediplomeerde havisten en vwo'ers* stromen voor 80 procent of meer in op niveau 4. Bij *gediplomeerde havisten en vwo'ers* ligt dit percentage iets lager. Onder deze groep bevinden zich relatief veel oudere studenten die hun vo-diploma langer geleden hebben behaald en, zoals overzicht 2.11 laat zien, vaker instromen in de bbl.

Overzicht 2.11 – Instroom 2019 naar niveau, leerweg en sector - per vooropleidingscategorie (%)

	praktijk-onderwijs	vmbo zonder diploma	havo/ vwo zonder diploma	vmbo BB mét diploma	vmbo KB mét diploma	vmbo GL mét diploma	vmbo TL mét diploma	havo/ vwo met diploma
Niveau								
entree	92	62	1	0	0	0	0	0
niveau 2	8	21	4	94	9	4	3	7
niveau 3	1	6	9	4	39	16	10	16
niveau 4	0	10	86	1	51	80	87	77
Leerweg								
bbl	23	16	9	24	15	10	7	38
bol-voltijd	58	80	91	76	85	90	93	61
examen-deelnemer	20	4	0	0	0	0	0	1
Opleidingssector								
economie	3	14	38	33	35	31	40	31
groen	1	2	5	6	5	9	4	8
techniek	3	9	25	29	27	28	24	30
zorg en welzijn	2	12	30	29	32	31	31	31
combinatie van sectoren	92	63	1	4	0	0	0	0
Totaal (= 100%)	**3.382**	**11.032**	**5.619**	**19.898**	**33.429**	**7.654**	**48.929**	**6.983**

Lwoo en opleidingsvarianten

Studenten die in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs volgden, stromen in vergelijking met andere vmbo-studenten beduidend vaker in op niveau 2, en minder vaak in een opleiding op niveau 4. Ook is bij hen naar verhouding de bbl meer in trek. Naar opleidingssector onderscheiden de lwoo-leerlingen zich in het eerste jaar van het mbo minder sterk van de studenten die in het vmbo geen lwoo hebben gevolgd.

Overzicht 2.12 – Instroom van vmbo'ers met en zonder lwoo in het mbo in 2019, naar niveau, leerweg en sector (%)

	vmbo met lwoo	vmbo zonder lwoo
	%	%
Niveau		
niveau 1	6	5
niveau 2	44	15
niveau 3	21	19
niveau 4	28	62
Leerweg		
bbl	24	17
bol-voltijd	75	83
examendeelnemer	1	0
Opleidingssector		
economie	30	35
groen	5	5
techniek	26	25
zorg en welzijn	32	30
combinatie van sectoren	8	5
Totaal (=100%)	**29.769**	**109.022**

3 Jaarresultaat

Dit hoofdstuk geeft een beeld van het studiesucces van het mbo, gemeten aan de indicator jaarresultaat.
Jaarresultaat staat voor wat het mbo per jaar aan gediplomeerden realiseert op niveau 2 tot en met 4. Het gaat daarbij om het totaal aantal gediplomeerden, zowel gediplomeerde instellingsverlaters als gediplomeerden die in de instelling verder studeren. In het jaarresultaat tellen alleen diploma's mee die zijn behaald in het teljaar. Het jaarresultaat wordt uitgedrukt in het percentage gediplomeerden op het totaal aantal gediplomeerden plus het aantal ongediplomeerde instellingsverlaters.
Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator jaarresultaat is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

In dit hoofdstuk wordt het jaarresultaat over 2019 (studiejaar 2018/19) en voorgaande jaren gepresenteerd, voor de mbo-sector als geheel en uitgesplitst naar opleidingskenmerken en studentkenmerken, inclusief (in een aparte paragraaf) vooropleiding.

3.1 JAARRESULTAAT: EEN OVERALL BEELD

Nadat het jaarresultaat in het mbo tussen 2008 en 2015 elk jaar is gestegen, in totaal met ruim 10 procent, was in 2016 sprake van een afname. Overzicht 3.1 laat zien dat het jaarresultaat in 2017 is gestabiliseerd maar in de afgelopen twee jaren is gedaald: in 2018 met 2,1 procent punt en in 2019 met 0,6 procent.

Overzicht 3.1 – Jaarresultaat 2016 - 2019

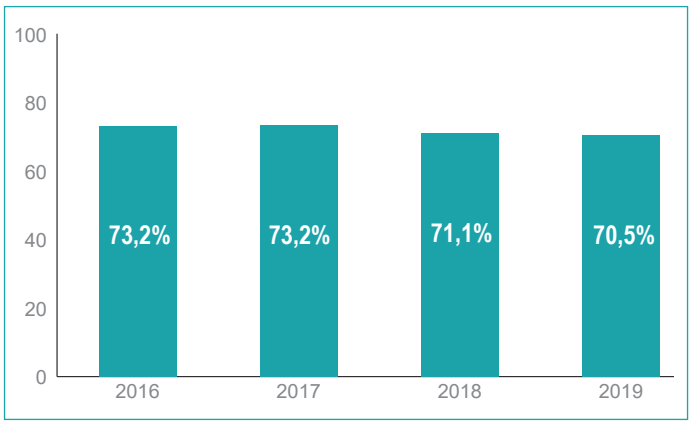

Net als in 2018 is in 2019 het jaarresultaat bij elk van de drie soorten instellingen - roc's, aoc's en vakinstellingen – gedaald. Hoewel de daling bij aoc's een fractie sterker was dan gemiddeld, is het jaarresultaat bij aoc's in 2018 nog steeds het hoogst met 74,2 procent.

Overzicht 3.2 – Jaarresultaat 2016 - 2019 per soort instelling

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
roc's	72,9%	72,7%	70,7%	70,3%
aoc's	76,4%	78,9%	76,0%	74,2%
vakinstellingen	74,3%	74,4%	72,5%	70,9%

Dynamiek in de scores voor jaarresultaat

Beide bovenstaande overzichten hebben betrekking op het niveau van de mbo-sector als geheel en op het niveau van de soorten instellingen (roc's, aoc's en vakinstellingen). Als we kijken naar de scores van de afzonderlijke mbo-instellingen, dan zien we een grotere variatie. In bijlage 1 is van elk van de mbo-instellingen het jaarresultaat tussen 2016 en 2019 weergegeven. Een nadere beschouwing en analyse van deze scores leidt tot de volgende bevindingen:

1. De verschillen tussen de mbo-instellingen zijn aanzienlijk:
   - de scores voor jaarresultaat lopen in 2019 uiteen, van 62 procent tot 88 procent;
   - bij 29 mbo-instellingen is het jaarresultaat het afgelopen jaar gestegen, bij 2 gelijk gebleven en bij 31 gedaald;

- in vergelijking met 2016 is in 2019 bij 9 mbo-instellingen het jaarresultaat gestegen, waarvan in 1 instelling met meer dan 5 procent; bij 53 instellingen is het jaarresultaat in die periode gedaald, waarvan in 11 instellingen met meer dan 5 procent.

2. De verschillen tussen de mbo-instellingen worden niet groter of kleiner:
   - de standaarddeviatie (maat voor de spreiding van scores) schommelt tussen 2015 en 2019 tussen 4,6 en 6,0 en komt in 2019 uit op 4,7. Er is geen duidelijk patroon in de ontwikkeling van deze spreidingsindicator.
3. Komt het plafond in zicht?
   - bij 1 van de 10 mbo-instellingen die in 2016 het *hoogste* jaarresultaat behaalden, is dit in de periode 2016-2019 nog iets verder gestegen. De allerhoogste score voor jaarresultaat ligt al sinds 2012 op hetzelfde niveau, nl. 88 à 89 procent.
     Overigens hebben 4 van de 10 mbo-instellingen die in 2016 de *laagste* scores voor jaarresultaat behaalden, zich in de periode 2016-2019 verbeterd.

Instellingsverlaters en mbo-verlaters

In de berekening van het jaarresultaat ligt de focus op het niveau van de instelling: het aantal studenten dat in een teljaar een diploma in de instelling behaalt, wordt gedeeld door ditzelfde aantal *plus* het aantal studenten dat de instelling zonder diploma verlaat. Een deel van deze instellingsverlaters verlaat niet het mbo, maar vervolgt de schoolloopbaan in een andere mbo-instelling. Overzicht 3.3 laat zien hoe groot deze groep is. De categorie 'diploma eigen instelling' komt overeen met de score van jaarresultaat: 70,5 procent in 2019. Van de overige 29,5 procent blijkt een deel – 8,1 procent van de populatie voor de indicator jaarresultaat – nog in het mbo te zitten, maar wel in een andere mbo-instelling. Dit zijn met andere woorden wel instellingsverlaters maar geen mbo-verlaters[12]. Deze categorie is in 2019 in vergelijking met 2018 (toen 7,5%) iets gegroeid.

Dit betekent dat de daling van het jaarresultaat in 2018 en 2019 met in totaal 2,7 procent (2,1 in 2018 en 0,6 procent in 2019) voor een deel (in totaal 0,6%) voor rekening komt van een toenemend aandeel studenten dat zonder diploma naar een andere mbo-instelling gaat (en dus wel in het mbo blijft). Voor de overige 2,1 procent betreft het een toename van het aandeel mbo-verlaters: van 19,3 in 2017 naar 21,3 procent in 2019.

3.2 JAARRESULTAAT EN OPLEIDINGSKENMERKEN

Overzicht 3.4 laat zien wat in de periode 2016 - 2019 de succescijfers zijn voor diverse opleidingsvarianten, naar opleidingssector, niveau en leerweg. De cijfers voor de opleidingssectoren bevestigen de uitkomst van overzicht 3.2: in de sector groen (komt nagenoeg overeen met aoc's) is het jaarresultaat in 2019 het hoogst, ondanks de naar

Overzicht 3.3 – Succes / bestemming studenten 2016 - 2019

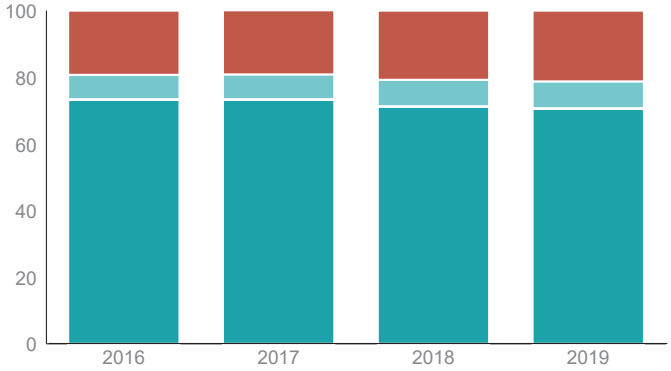

	2016	2017	2018	2019
zonder diploma uitstroom uit mbo	19,3%	19,3%	20,8%	21,3%
zonder diploma in opleiding andere instelling	7,4%	7,5%	8,0%	8,1%
diploma andere instelling	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
diploma eigen instelling	73,2%	73,2%	71,1%	70,5%

12 Bij de term 'mbo-verlaters' moet worden bedacht dat hierbij ook sprake kan zijn van een tijdelijke situatie: een deel van de ongediplomeerde mbo-verlaters keert later alsnog terug in het mbo om daar een diploma te behalen

verhouding sterke daling in die sector (minus 1,7%, tegen 0,6% gemiddeld). Verder zien we dat in vergelijking met 2018 de daling van het jaarresultaat in 2019 minder groot is maar zich wel vrijwel over de hele linie voordoet: bij elk van de opleidingssectoren, opleidingsniveaus – met uitzonderling van niveau 3 - en leerwegen. De verhoudingen blijven daarbij ongewijzigd. Zo ligt in 2019 het jaarresultaat voor bbl-studenten, net als in voorgaande jaren, iets hoger dan voor bol-studenten.

Overzicht 3.4 – Jaarresultaat 2016 - 2019 per opleidingsvariant

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
Opleidingssector				
economie	71,9	71,3	68,3	68,0
groen	76,6	79,0	76,1	74,4
techniek	73,5	74,4	72,3	72,0
zorg en welzijn	74,5	73,4	72,4	71,5
Niveau				
niveau 2	73,2	72,2	70,3	69,6
niveau 3	72,3	71,6	69,9	70,5
niveau 4	73,7	74,7	72,3	71,0
Leerweg				
bbl	74,6	74,6	71,4	70,5
bol-voltijd	71,1	71,0	69,2	68,7

3.3 JAARRESULTAAT EN STUDENTKENMERKEN

Het jaarresultaat in 2016 tot en met 2019 is in overzicht 3.5 weergegeven naar geslacht, leeftijd en etnische categorie. Het onderscheid naar studentkenmerken laat hetzelfde patroon zien als het onderscheid naar opleidingskenmerken in overzicht 3.4: bij elk van de studentcategorieën is in 2019 sprake van een lager jaarresultaat dan in 2018. De verhoudingen tussen de studentcategorieën onderling zijn de afgelopen jaren niet gewijzigd:

- Vrouwelijke studenten zijn succesvoller dan mannelijke, het verschil bedraagt in 2019 ruim zes procentpunt.
- Wat betreft de leeftijd valt de lage score op van de jongste studenten (nog geen 18 jaar). Dit heeft te maken met de rekenbasis (populatie) voor de indicator jaarresultaat[13]. Ook onder de 23-26 jarigen is het jaarresultaat relatief laag, vanaf 27 jaar neemt het studiesucces toe.
- Het studiesucces varieert per etnische categorie: voor autochtone studenten bedraagt het jaarresultaat 73,9 procent, 13 procent hoger dan voor niet-westerse allochtonen. Het jaarresultaat voor westerse allochtonen ligt hier tussen in met 65,7 procent.
- Het jaarresultaat voor studenten die in een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied) wonen ligt de afgelopen jaren steeds 9 à 10 procent lager dan voor studenten die niet in een apc-gebied wonen.

Overzicht 3.5 – Jaarresultaat 2016 - 2019 per studentcategorie

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
Geslacht				
man	70,3	70,5	67,8	67,4
vrouw	76,3	76,1	74,7	73,9
Leeftijdscategorie				
jonger dan 18 jaar	47,6	43,1	40,5	40,8
18-22 jaar	78,6	78,8	77,1	76,5
23-26 jaar	72,8	73,7	71,8	70,9
27-29 jaar	72,8	75,2	72,7	72,8
30-39 jaar	75,6	79,2	77,2	76,1
40 jaar of ouder	80,1	81,2	78,6	77,3
Etnische categorie				
autochtoon	76,4	76,4	74,4	73,9
westers allochtoon	69,6	67,9	66,2	65,7
niet-westers allochtoon	63,1	63,0	61,4	60,6
Apc-gebied				
apc-gebied	66,2	66,4	63,8	63,4
geen apc-gebied	75,3	75,3	73,4	72,7

3.4 JAARRESULTAAT EN VOOROPLEIDING

Het studiesucces van mbo-studenten loopt uiteen naar vooropleidingsniveau (zie overzicht 3.6). Als we 2019 vergelijken met 2017, zien we dat voor alle vooropleidingscategorieën het jaarresultaat in 2019 lager ligt. Het meest is dit geval voor studenten zonder diploma in het voortgezet onderwijs (vmbo of havo/vwo). De daling in 2019 is minder sterk dan in 2018.

13 De populatie voor het berekenen van jaarresultaat omvat instellingsverlaters met of zonder diploma en gediplomeerde doorstromers binnen de instelling. Studenten die zonder diploma in de eigen instelling blijven, vallen daarbuiten. Studenten onder 18 jaar zijn overwegend eerstejaars. In het eerste jaar worden nog weinig diploma's behaald – relatief weinig studenten tellen positief mee voor deze indicator - en de ongediplomeerde uitstroom – die negatief meetelt - is relatief hoog.

Overzicht 3.6 – Jaarresultaat 2016 – 2019 naar vooropleiding

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
praktijkonderwijs	64,3	64,4	62,3	63,1
vmbo zonder diploma	58,7	57,3	55,7	54,8
havo/vwo zonder diploma	75,2	74,9	70,3	69,4
vmbo BB met diploma	71,9	70,0	69,1	68,8
vmbo KB met diploma	73,7	74,0	71,3	70,8
vmbo GL met diploma	80,3	80,6	78,6	78,4
vmbo TL met diploma	75,5	76,0	74,2	73,8
havo/vwo met diploma	79,6	80,2	77,8	76,0
vooropleiding vo onbekend	74,1	75,1	72,5	71,0
Totaal	**73,2**	**73,2**	**71,1**	**70,5**

De omvang van de verschillen tussen de scores van de vooropleidingscategorieën onderling wijst erop dat het niveau van de vooropleiding (vo) van studenten in relatief sterke mate samenhangt met hun succeskans. Mbo-studenten zonder een vmbo-diploma scoren gemiddeld duidelijk lager dan gemiddeld. In 2019 bedroeg het jaarresultaat voor deze groep 54,8 procent, 0,9 procent lager dan in 2018. Voor leerlingen die afkomstig zijn uit het praktijkonderwijs bedraagt het jaarresultaat 63,1 procent. Voor mbo-studenten met een diploma van vmbo GL, vmbo TL of havo/vwo is het jaarresultaat het hoogst, tussen 74 en 78 procent. De scores van de andere vooropleidingscategorieën houden het midden tussen deze beide uitersten.

Lwoo en studiesucces

Studenten die in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs hebben gevolgd, zijn in het mbo de afgelopen jaren iets minder succesvol dan de overige studenten. Dat komt doordat studenten met een lwoo-achtergrond zijn oververtegenwoordigd in de vmbo-leerwegen waar het jaarresultaat relatief laag is (met name vmbo-BL, zie overzicht 2.10 in hoofdstuk 2). Als we kijken naar de vmbo-leerwegen afzonderlijk, blijkt net als in vorige jaren dat het jaarresultaat voor studenten met een lwoo-achtergrond juist iets hoger ligt dan voor de niet-lwoo'ers. Overigens is in 2019 het verschil tussen mbo-studenten met en zonder lwoo-achtergrond marginaal.

Overzicht 3.7 – Jaarresultaat 2016 - 2019 voor studenten met en zonder lwoo in het vo

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
lwoo	72,4	71,2	70,5	70,4
geen lwoo	73,3	73,5	71,1	70,5

3.5 DUIDING VAN HET JAARRESULTAAT 2019

In 2019 is het jaarresultaat in het mbo voor het tweede jaar op rij gedaald, in totaal met 2,7 procentpunt: van 73,2 procent in 2017 tot 70,5 procent in 2019. De vraag is hoe dit te interpreteren. De daling van het jaarresultaat staat niet op zichzelf. Zoals verderop in deze rapportage zal blijken, is ook bij de andere diplomagerichte indicatoren voor studiesucces (diplomaresultaat en startersresultaat) in 2018 en 2019 sprake van een daling. Ook komt uit andere bronnen naar voren dat het percentage voortijdig schoolverlaters in het mbo in het schooljaar 2017/18 en 2018/19 is gestegen. In de kamerbrief van 22 februari 2019 geeft de minister van OCW aan dat voor deze toename geen eenduidige verklaring voorhanden is; mogelijk speelt groenpluk een rol[14].
In het kader van deze benchmark gaan we niet in op mogelijke inhoudelijke verklaringen die voor de daling van het jaarresultaat worden gegeven. Wel is nagegaan of de

14 Kamerbrief *Blijvende aandacht voor voortijdig schoolverlaten nodig*, 22 februari 2019.

daling van het jaarresultaat met behulp van data die in de benchmark is bewerkt en geanalyseerd, nader is te duiden. De belangrijkste bevindingen, deels al eerder in dit hoofdstuk benoemd, zijn:

- In de periode 2016-2019 is het jaarresultaat over de hele linie gedaald: bij 53 van de 62 instellingen en bij alle opleidings- en studentcategorieën. De daling wordt met andere woorden niet veroorzaakt door een kleine groep instellingen of door specifieke studentcategorieën of opleidingen.
- Een vergelijking van jaar tot jaar wijst erop dat de daling van het jaarresultaat in 2019 afvlakt. In 2018 bedroeg de daling (ten opzichte van 2017) 2,1 procent, in 2019 (ten opzichte van 2018) 0,6 procent. Ook zijn er in 2019 minder mbo-instellingen waar het jaarresultaat is gedaald: 31 (van in totaal 62 mbo-instellingen), tegenover 51 (van in totaal 63) in 2018.
- Een deel van de daling van het jaarresultaat kan worden verklaard door een toename van het percentage studenten dat zonder diploma switcht naar een andere mbo-instelling (en dus niet het mbo verlaat). De indicator jaarresultaat heeft betrekking op studiesucces op instellingsniveau. Een deel van de studenten die de instelling zonder diploma verlaten, gaat naar een andere mbo-instelling. Dit deel is in 2018 en 2019 gegroeid (zie overzicht 3.3). De afname van het jaarresultaat met 2,1 procent in 2018 komt voor 0,5 procent voor rekening van de gegroeide groep studenten die ongediplomeerd switchen naar een andere mbo-instelling. De resterende 1,6 procent betreft een toename van het aandeel studenten die zonder diploma het mbo hebben verlaten. In 2019 is sprake van een toename van het aantal instellingsswitchers met 0,1 procent en van het aantal mbo-verlaters met 0,5 procent.
- Nagegaan is of de daling van het jaarresultaat mogelijk verband houdt met veranderingen in de samenstelling van studentenpopulatie, voor zover die met behulp van de databestanden in kaart kan worden gebracht. Meer in het bijzonder is achterhaald in hoeverre het aandeel studenten in categorieën die in de afgelopen jaren lager scoorden dan gemiddeld (zoals studenten met als vooropleiding vmbo zonder diploma) in 2018 en 2019 is gewijzigd. Dat lijkt niet of nauwelijks het geval. Daarbij moet worden aangetekend dat de set studentkenmerken in de beschikbare data ontoereikend is om bijvoorbeeld de mate van zorgbehoefte, persoonlijke problematiek of taalachterstand in kaart te brengen.

Al met al komen uit data-analyses, afgezien van de toename van het percentage instellingsswitchers, geen bijzonderheden - extreme scores, verschuivingen in de samenstelling van de studentenpopulatie – naar voren die die bijdragen aan een verklaring van de daling van het jaarresultaat in 2018 en 2019.

4 Diplomaresultaat

Diplomaresultaat staat voor het aandeel mbo-studenten dat het mbo verlaat met een diploma op niveau 2, 3 of 4. Het diplomaresultaat wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een mbo-diploma op het totale aantal instellingsverlaters. Indien een mbo-student ooit in voorgaande zes jaren een mbo-diploma heeft behaald wordt dit ook in beschouwing genomen. Diplomaresultaat richt zich met andere woorden op studiesucces voor mbo-verlaters gedurende hun loopbaan in het mbo. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator diplomaresultaat is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Diplomaresultaat voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Net als bij het jaarresultaat is het diplomaresultaat in 2019 voor het tweede jaar op rij gedaald. In 2019 was de omvang van de daling (-0,6%) kleiner dan in 2018 (-1,9%); ook dat is in overeenstemming met de ontwikkeling van het jaarresultaat. Het diplomaresultaat in 2019 komt uit op 71,2 procent (overzicht 4.1). De daling van het diplomaresultaat deed zich voor bij roc's, aoc's en vakinstellingen (overzicht 4.2). Hoewel de daling bij aoc's net iets forser is dan bij roc's en vakinstellingen, is het diplomaresultaat bij aoc's in 2019 nog wel het hoogst: 74,5 procent.

Overzicht 4.1 – Diplomaresultaat 2016 - 2019

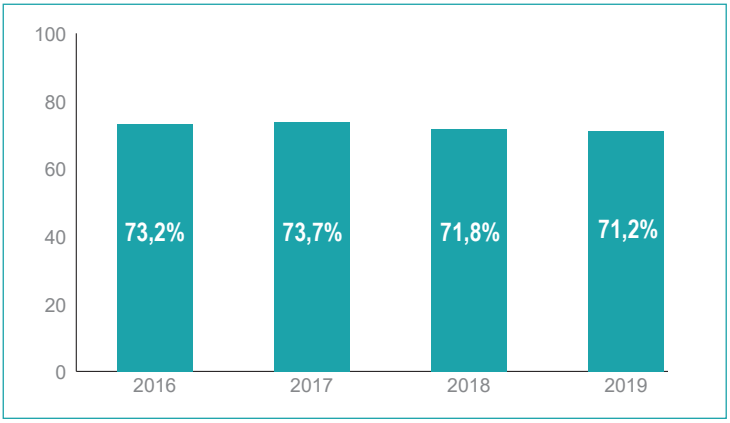

Overzicht 4.2 – Diplomaresultaat 2016 - 2019 per soort instelling

	Diplomaresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
roc's	73,1%	73,4%	71,5%	71,0%
aoc's	76,0%	79,3%	76,6%	74,5%
vakinstellingen	73,2%	73,8%	72,9%	71,0%

Diplomaresultaat naar studentkenmerken

In overzicht 4.3 is het diplomaresultaat gespecificeerd naar studentkenmerken. Uit het overzicht is af te leiden dat:

- meisjes beter scoren dan jongens;
- afgezien van de extreem lage score voor de studenten jonger dan 18 jaar[15] er geen grote verschillen zijn tussen de leeftijdscategorieën;
- het diplomaresultaat bij allochtone studenten, in het bijzonder niet-westerse allochtonen, achterblijft bij het diplomaresultaat bij autochtone studenten;
- studenten die in het vmbo geen diploma hebben behaald, minder succesvol zijn dan gemiddeld;
- het diplomaresultaat bij studenten die in het vmbo leerwegondersteunend onderwijs hebben gevolgd, in 2019 een fractie hoger uitvalt dan gemiddeld. Dit is tevens één van de weinige studentcategorieën waarvoor het diplomaresultaat in 2019 niet is gedaald;
- studenten die in een armoedeprobleemcumulatiegebied (apc-gebied) wonen minder succesvol zijn dan studenten die niet in een apc-gebied wonen.

15 Bij overzicht 3.5 in hoofdstuk 3 is uiteengezet wat hiervan de achtergrond is.

Overzicht 4.3 – Diplomaresultaat 2016 - 2019 naar studentkenmerken

		2016	2017	2018	2019
		%	%	%	%
Geslacht	man	70,1	70,8	68,3	67,7
	vrouw	76,6	77,1	75,8	75,0
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	29,9	27,6	25,8	27,4
	18-22 jaar	80,2	80,9	79,4	78,7
	23-26 jaar	78,0	79,4	77,8	77,4
	27-29 jaar	75,6	78,2	76,2	74,8
	30-39 jaar	77,7	80,6	78,3	76,6
	40 jaar of ouder	81,1	82,0	79,2	77,5
Etnische categorie	autochtoon	76,4	76,8	75,0	74,4
	westers allochtoon	69,2	69,1	66,8	65,9
	niet-westers allochtoon	63,2	64,3	62,4	61,4
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	64,2	65,1	62,7	63,5
	vmbo zonder diploma	58,8	59,4	57,6	56,1
	havo/vwo zonder diploma	75,1	75,1	70,9	69,7
	vmbo B met diploma	72,1	71,4	70,8	70,5
	vmbo K met diploma	72,7	73,5	71,2	70,6
	vmbo G met diploma	80,3	80,6	78,6	78,6
	vmbo T met diploma	75,4	76,0	74,5	74,0
	havo/vwo met diploma	79,1	80,2	77,7	75,7
	vooropleiding vo onbekend	74,8	76,2	73,4	71,2
Lwoo	lwoo	72,1	71,6	71,7	71,8
	geen lwoo	73,3	74,1	71,8	71,0
Apc-gebied	apc-gebied	66,6	67,8	65,2	64,5
	geen apc-gebied	75,3	75,7	74,0	73,2

5 Startersresultaat

De indicator startersresultaat is specifiek gericht op het studiesucces in het eerste jaar. Startersresultaat wordt uitgedrukt in het percentage nieuwe instromers[16] dat een jaar later nog studeert bij de instelling of de instelling heeft verlaten met een diploma; het is daarmee de tegenhanger van ongediplomeerde uitval in het eerste jaar. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator startersresultaat is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Startersresultaat voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Overzicht 5.1 geeft het startersresultaat weer voor 2017 tot en met 2019. Daarbij hebben de jaren betrekking op het moment waarop het startersresultaat wordt gemeten, bijvoorbeeld: het percentage voor 2019 heeft betrekking op het resultaat van instroomcohort 2018.
Van de instromers in 2018 heeft 83,6 procent op 1 oktober 2019 in de instelling een diploma behaald of is nog in opleiding. Het percentage uitvallers in het eerste jaar bedraagt daarmee 16,4 procent. Het startersresultaat is in 2018 en in 2019 licht gedaald. In vakinstellingen is het startersresultaat in 2019 iets lager dan in roc's en in aoc's (overzicht 5.2).
In hoofdstuk 6 (passende plaatsing) gaan we na of de daling van het startersresultaat verband houdt met het opleidingsniveau waarop nieuwe studenten worden geplaatst.

Overzicht 5.1 – Startersresultaat 2017 - 2019

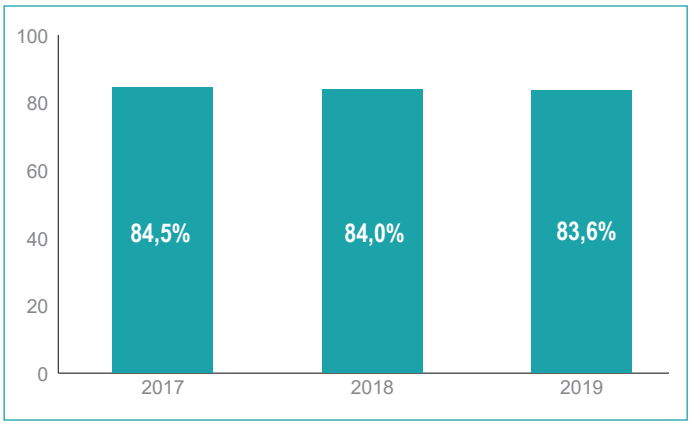

Overzicht 5.2 – Startersresultaat 2017 - 2019 per soort instelling

	Startersresultaat eerstejaars		
	2016 in 2017	2017 in 2018	2018 in 2019
	%	%	%
roc's	84,6%	84,1%	83,7%
aoc's	85,2%	84,4%	83,4%
vakinstellingen	83,3%	83,1%	82,5%

Startersresultaat naar opleidings- en studentkenmerken

Overzicht 5.3 laat zien dat in 2019 het startersresultaat in de instelling naar verhouding gering - en de uitval in het eerste jaar dus relatief groot - is bij:

- niet-westerse allochtonen;
- studenten in de leeftijdsklassen 18-22 jaar en 23-26 jaar. De leeftijdscategorie jonger dan 18 jaar scoort juist bovengemiddeld. Dit betreft vaak eerstejaars studenten die na een jaar nog op dezelfde school zitten en in dat geval positief meetellen bij deze indicator;
- studenten die in het vmbo geen diploma hebben behaald (de score voor deze vooropleidingscategorie is duidelijk het laagst) en studenten die afkomstig zijn uit praktijkonderwijs. Studenten afkomstig uit de gemengde leerweg van het vmbo zijn relatief succesvol;
- studenten die in een apc-gebied wonen.

16 In 2019 is de populatie van de indicator startersresultaat iets gewijzigd: het betreft studenten die zijn ingestroomd op niveau 2 of hoger en de voorgaande zes jaren geen inschrijving op niveau 2, 3 of 4 in dezelfde instelling hebben gehad. Deze aanpassing is met terugwerkende kracht ook doorgevoerd voor 2018 en 2017; dit zijn de jaren waarvoor de scores voor startersresultaat optimaal vergelijkbaar zijn en die worden getoond in overzicht 5.1.

Overzicht 5.3 – Startersresultaat 2017 - 2019 naar opleidings- en studentkenmerken

		startersresultaat 1ejaars 2016 in 2017	startersresultaat 1ejaars 2017 in 2018	startersresultaat 1ejaars 2018 in 2019
		%	%	%
Niveau	2	83,0	82,1	81,2
	3	84,0	83,4	83,7
	4	85,6	85,3	84,7
Leerweg	bbl	84,7	83,7	82,9
	bol-voltijd	84,4	84,1	83,8
Opleidingssector	economie	83,0	82,3	81,4
	groen	85,3	84,4	83,8
	techniek	85,3	84,5	84,2
	zorg en welzijn	85,4	85,4	85,2
Geslacht	man	83,4	82,5	81,8
	vrouw	85,8	85,7	85,4
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	87,6	87,2	86,8
	18-22 jaar	77,1	76,2	75,5
	23-26 jaar	79,7	78,5	78,0
	27-29 jaar	82,9	83,9	82,9
	30-39 jaar	87,0	85,7	86,2
	40 jaar of ouder	86,5	86,2	85,7
Etnische categorie	autochtoon	86,2	85,7	85,3
	westers allochtoon	81,6	80,4	80,6
	niet-westers allochtoon	79,4	79,3	78,8
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	79,1	78,5	77,7
	vmbo zonder diploma	72,2	71,8	73,0
	havo/vwo zonder diploma	83,0	82,2	82,7
	vmbo B met diploma	83,7	83,2	82,4
	vmbo K met diploma	85,6	85,0	84,5
	vmbo G met diploma	89,4	88,3	88,4
	vmbo T met diploma	86,6	86,4	85,8
	havo/vwo met diploma	85,1	84,4	83,6
	vooropleiding vo onbekend	83,3	82,5	82,4
Lwoo	lwoo	84,2	84,2	83,1
	geen lwoo	84,8	84,2	83,9
Apc-gebied	apc-gebied	80,3	80,1	79,6
	geen apc-gebied	85,7	85,2	84,7

Bij de genoemde groepen studenten is het verschil met de gemiddelde score minimaal 3 procent.

Instellingsverlaters en mbo-verlaters

Uit overzicht 5.1 bleek dat 16,4 procent van de studenten die in 2018 instroomden, in de loop van het eerste jaar zonder diploma de instelling heeft verlaten. Overzicht 5.4 wijst uit dat deze ongediplomeerde instellingsverlaters niet allemaal mbo-verlaters zijn: een deel van hen is doorgestroomd naar een andere mbo-instelling. In 2019 betrof dit 6,2 procent van de instromers uit 2018, waarbij een kleine groep (0,1 procent) in de andere instelling een diploma heeft behaald[17]. Het aandeel ongediplomeerde mbo-verlaters onder de eerstejaars neemt toe en bedraagt in 2019 10,3 procent[18].

17 De score voor startersresultaat in overzicht 5.1 komt overeen met de opgetelde scores van de categorieën ‘diploma eigen instelling’ en ‘zonder diploma in opleiding instelling’ en gedeeltelijk ‘diploma andere instelling’ in overzicht 5.4. ‘Diploma andere instelling’ telt positief mee bij startersresultaat als de student op de peildatum nog (of weer) in opleiding is bij de instelling waar hij/zij is ingestroomd.

18 Met ongediplomeerde mbo-verlaters wordt aangegeven dat deze studenten niet meer zijn ingeschreven bij een reguliere mbo-instelling. Een deel van deze studenten leert verder in andere onderwijsinstellingen zoals vavo, of particulier onderwijs. Hoe groot deze groep is, kan op basis van de beschikbare data niet worden berekend.

Overzicht 5.4 – Succes / bestemming eerstejaars na 1 jaar 2017 - 2019

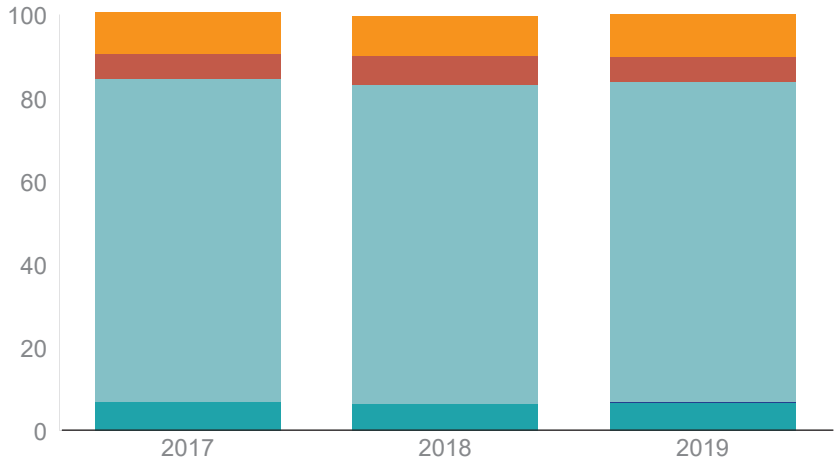

bestemming	bestemming 1ejaars 2016 in 2017	bestemming 1ejaars 2017 in 2018	bestemming 1ejaars 2018 in 2019
zonder diploma uitstroom uit mbo	9,4%	9,9%	10,3%
zonder diploma in opleiding andere instelling	6,0%	7,0%	6,1%
zonder diploma in opleiding eigen instelling	77,7%	76,7%	77,0%
diploma andere instelling	0,1%	0,1%	0,1%
diploma eigen instelling	6,8%	6,3%	6,6%

6 Passende plaatsing

Deze door de Onderwijsinspectie ontwikkelde indicator geeft aan of de plaatsing van de eerstejaars op een mbo-niveau overeenkomt met wat passend wordt geacht op basis van de vooropleiding. Er zijn drie mogelijkheden: plaatsing op niveau, plaatsing boven niveau en plaatsing onder niveau. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passende plaatsing'. Bij de normering worden de vooropleiding in het vo, eerder in het mbo behaalde diploma's en de leeftijd van de instromers betrokken. Onderstaand schema geeft weer welk mbo-niveau passend wordt geacht.

vooropleidingscategorie	*op niveau*	*opmerking*
onbekend	2	bovenplaatsing niet mogelijk
praktijkonderwijs, geen vmbo-diploma	1	onderplaatsing niet mogelijk
vmbo-g of –t, havo/vwo met en zonder diploma	4	bovenplaatsing niet mogelijk
vmbo-b, vm2, vbo, mbo-1 en leeftijd 27+	2	
vmbo-k, mbo-2	3	
mbo-3, mbo-4	4	bovenplaatsing niet mogelijk

Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator passende plaatsing is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Overzicht 6.1 – Passende plaatsing eerstejaars 2016 - 2018

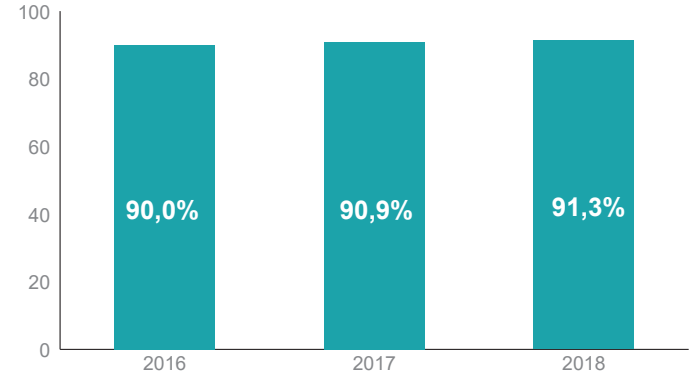

Passende plaatsing voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Ongeveer negen op de tien instromers in de mbo-instellingen worden 'passend' geplaatst, dat wil zeggen op of boven het opleidingsniveau dat kan worden verwacht op basis van de vooropleiding. In tegenstelling tot het jaar-, diploma- en startersresultaat is het studiesucces in termen van passende plaatsing in 2017 en in 2018 toegenomen, over die twee jaren gerekend met 1,3 procent (overzicht 6.1). Bij aoc's is het percentage passende plaatsing iets hoger en bij vakinstellingen iets lager dan gemiddeld (overzicht 6.2).

Passende plaatsing naar opleidings- en studentkenmerken

Overzicht 6.3 laat zien hoe de scores voor passende plaatsing variëren naar opleidingsniveau, leerweg en sector en naar studentkenmerken. De scorepatronen voor passende plaatsing verschillen deels met die van de diplomagerichte indicatoren jaar-, diploma- en startersresultaat. Zo hebben (niet-westerse en westerse) allochtone studenten, studenten met een lwoo-achtegrrond, jonge studenten en studenten die in een apc-gebied wonen, een hogere score dan gemiddeld. Ook zijn er relatief grote verschillen tussen de opleidingsniveaus en tussen de leerwegen (bol scoort aanzienlijk hoger dan bbl). Dit kan erop wijzen dat met passende plaatsing een andere dimensie van studiesucces wordt uitgedrukt dan met de diplomagerichte indicatoren (zie ook bijlage 5).

Overzicht 6.2 – Passende plaatsing eerstejaars 2016 - 2018 per soort instelling

	passende plaatsing eerstejaars		
	2016	2017	2018
	%	%	%
roc's	90,0%	90,9%	91,4%
aoc's	92,2%	92,4%	92,7%
vakinstellingen	87,6%	88,8%	88,7%

Overzicht 6.3 – Passende plaatsing 1ejaars 2016 - 2018 naar opleidings- en studentkenmerken[1]

		passende plaatsing 1ejaars		
		2016	2017	2018
		%	%	%
Niveau	2	82,3	84,5	85,4
	3	77,8	78,0	77,3
	4	100,0	100,0	100,0
Leerweg	bbl	81,2	82,8	83,3
	bol-voltijd	92,4	93,3	94,1
Opleidingssector	economie	88,0	89,2	89,3
	groen	92,2	92,5	92,4
	techniek	87,3	87,7	87,3
	zorg en welzijn	94,1	94,9	96,1
Geslacht	man	87,3	88,2	88,4
	vrouw	92,9	93,7	94,3
Leeftijdscategorie[1]	jonger dan 18 jaar	90,4	91,3	91,8
	18-22 jaar	87,6	88,6	88,5
	23-26 jaar	76,9	76,5	76,5
	27-29 jaar	100,0	100,0	100,0
	30-39 jaar	100,0	100,0	100,0
	40 jaar of ouder	100,0	100,0	100,0
Etnische categorie	autochtoon	88,4	89,3	89,6
	westers allochtoon	92,0	92,6	93,0
	niet-westers allochtoon	95,2	96,0	96,3
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	97,9	98,7	98,2
	vmbo zonder diploma	97,9	98,3	98,4
	havo/vwo zonder diploma	86,7	86,8	86,6
	vmbo B met diploma	97,1	97,6	97,6
	vmbo K met diploma	87,6	89,3	90,5
	vmbo G met diploma	79,2	81,4	81,1
	vmbo T met diploma	85,5	86,5	87,0
	havo/vwo met diploma	85,2	85,6	83,6
	vooropleiding vo onbekend	99,7	99,7	99,8
Lwoo	lwoo	93,7	94,5	94,9
	geen lwoo	87,7	88,8	89,3
Apc-gebied	apc-gebied	92,4	93,3	93,7
	geen apc-gebied	89,3	90,2	90,6

1 De normering van de indicator passende plaatsing - zie het schema in de inleiding van dit hoofdstuk - is zodanig dat studenten op niveau 4 en studenten die 27 jaar of ouder zijn, per definitie zijn geplaatst op minimaal het verwachte niveau; daarom geldt voor hen de maximale score van 100%.

Overzicht 6.4 laat zien hoe het resultaat voor passende plaatsing zich tussen 2016 en 2018 heeft ontwikkeld als een driedeling wordt gehanteerd: plaatsing onder, op of boven het - op basis van de vooropleiding in het vo - verwachte niveau. Dan blijkt dat de hogere score voor deze indicator in 2018 (zie overzicht 6.1) tot uiting komt in een groter aandeel studenten dat *boven* het verwachte niveau wordt geplaatst. In twee jaar tijd is hun aandeel fors gestegen van 18,3 naar 23,2 procent. Tegelijkertijd krimpt het aandeel studenten dat onder het verwachte niveau wordt geplaatst. De conclusie is dan ook dat studenten de laatste jaren in mbo-instellingen op steeds hoger niveau instromen.

Verband tussen ontwikkeling passende plaatsing en ontwikkeling startersresultaat

In hoofdstuk 5 zagen we dat het startersresultaat tussen 2017 (eerstejaars 2016) en 2019 (eerstejaars 2018) is gedaald, met andere woorden: studenten verlaten in het eerste jaar vaker de instelling zonder diploma. In dit hoofdstuk blijkt dat eerstejaars studenten in mbo-instellingen in dezelfde periode op een hoger niveau worden geplaatst. De vraag rijst of er een verband is tussen deze twee ontwikkelingen: vallen studenten die op een hoger niveau worden geplaatst (dan verwacht op basis van hun vooropleiding) vaker uit? En houdt de toename van de groep eerstejaars die op een hoger niveau wordt geplaatst verband met het verminderde studiesucces in het eerste jaar?

Overzicht 6.5 wijst uit dat voor studenten die op een hoger niveau worden geplaatst, het startersresultaat iets lager is dan gemiddeld. Dat geldt voor elk van de jaren 2017-2019 (eerstejaars 2016-2018).

Overzicht 6.5 – Startersresultaat 2017-2019 in relatie tot niveau plaatsing eerstejaars

	Startersresultaat		
	2017 (1ejaars 2016)	2018 (1ejaars 2017)	2019 (1ejaars 2018)
	%	%	%
Niveau plaatsing 1ejaars			
onder verwacht niveau	85,4	84,4	83,6
op verwacht niveau	84,8	84,3	83,9
boven verwacht niveau	83,1	83,0	82,7
Totaal	**84,5**	**84,0**	**83,6**

Overzicht 6.4 – Plaatsing eerstejaars 2016 - 2018 onder, op of boven verwacht niveau

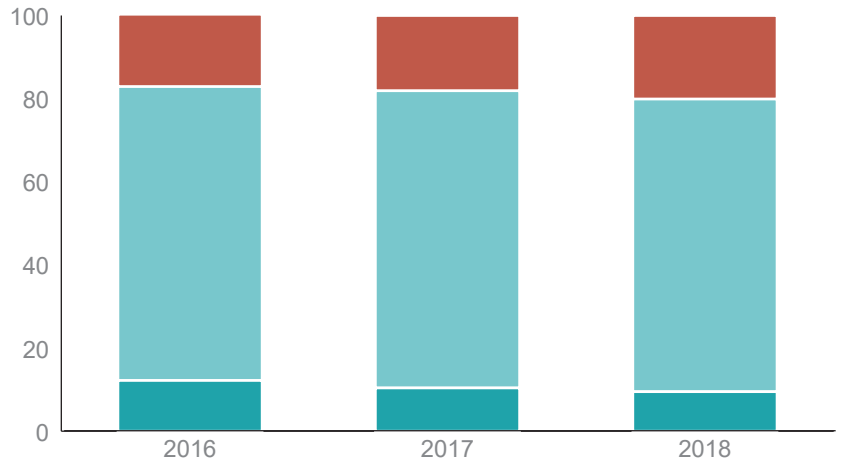

	2016	2017	2018
boven verwacht niveau op basis van vooropleiding	18,3%	20,5%	23,2%
op verwacht niveau op basis van vooropleiding	71,7%	70,4%	68,1%
onder verwacht niveau op basis van vooropleiding	10,0%	9,1%	8,7%

Als we de uitkomsten van overzicht 6.4 en 6.5 combineren ontstaat het volgende beeld: eerstejaars studenten worden tussen 2016 en 2018 op een hoger niveau geplaatst, en studenten die op een hoger niveau worden geplaatst vallen in het eerste jaar iets vaker uit dan gemiddeld. In hoeverre hangt dit nu samen met de daling van het startersresultaat in deze periode? Om hiervan een indicatie te krijgen is een simulatie uitgevoerd, waarbij is berekend hoe hoog het startersresultaat in 2019 zou uitvallen als de groep eerstejaars die op een hoger niveau zijn geplaatst niet zou zijn toegenomen[19]. De uitkomst is dat het startersresultaat in 2019 dan 83,63 procent zou bedragen. Het verschil met het werkelijke startersresultaat (83,58 procent) bedraagt 0,05 procent. Op basis van deze simulatie veronderstellen we dat er een samenhang is tussen het (verhoogde) niveau van plaatsing van eerstejaars en het (gedaalde) startersresultaat in de periode 2017-2019, maar het verband is niet sterk: de bijdrage van het verhoogde niveau van plaatsing van eerstejaars aan de daling van het startersresultaat (minus 0,9 procent tussen 2017 en 2019) lijkt niet groot.

19 Hierbij is gesimuleerd dat het aandeel eerstejaars 2016 dat is geplaatst op een hoger niveau dan verwacht op basis van hun vooropleiding (18,3%, zie overzicht 6.4) ook van toepassing is in 2018 (werkelijk aandeel van deze groep: 23,2%).

7 Passend diploma

Deze indicator geeft aan of bij instellingsverlaters het niveau van het behaalde diploma op basis van normen van de Onderwijsinspectie past bij de vooropleiding. Er zijn drie mogelijkheden: diploma onder, op of boven het verwachte niveau. De opgetelde percentages voor 'op' en 'boven' niveau vormen samen de score voor 'passend diploma'. Onderstaand schema geeft weer welk mbo-niveau passend wordt geacht. Het verschil met passende plaatsing is dat voor studenten zonder vmbo-diploma een diploma op niveau 2 (startkwalificatie) passend wordt geacht.

vooropleidingscategorie	*op niveau*	*opmerking*
onbekend	2	bovenplaatsing niet mogelijk
praktijkonderwijs	1	onderplaatsing niet mogelijk
geen vmbo-diploma	2	
vmbo-g of –t, havo/vwo met en zonder diploma	4	bovenplaatsing niet mogelijk
vmbo-b, vm2, vbo, mbo-1 en leeftijd 27+	2	
vmbo-k, mbo-2	3	
mbo-3, mbo-4	4	bovenplaatsing niet mogelijk

Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator passend diploma is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Overzicht 7.1 – Passend diploma 2016 - 2019

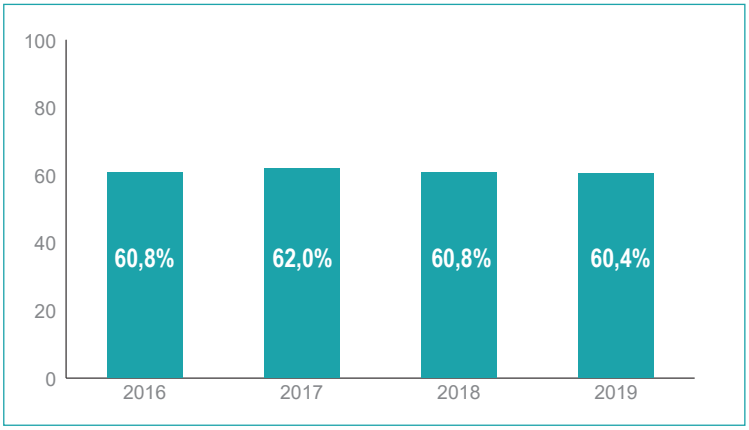

Passend diploma voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

De score voor passend diploma bedraagt in 2019 60,4 procent. De ontwikkeling van de score voor passend diploma volgt het patroon van jaar- en diplomaresultaat: de laatste twee jaar is sprake van een daling, in 2018 iets forser dan in 2019.

Overzicht 7.2 laat zien dat in 2019 vooral bij aoc's en vakinstellingen sprake is van een lagere score dan het jaar ervoor; bij de roc's is de daling marginaal. In de periode 2016 – 2019 ligt de score voor passend diploma steeds het hoogst bij de aoc's, zij het dat het verschil met de roc's en vakinstellingen de laatste jaren is geslonken.

Overzicht 7.2 – Passend diploma 2016 - 2019 per soort instelling

	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
roc's	60,6%	61,5%	60,3%	60,1%
aoc's	63,8%	68,2%	65,0%	63,2%
vakinstellingen	61,5%	63,2%	63,4%	61,3%

Passend diploma naar opleidings- en studentkenmerken

Het onderscheid naar studentkenmerken in overzicht 7.3 laat in grote lijnen hetzelfde patroon zien als bij jaar- en diplomaresultaat. Dat is niet verwonderlijk aangezien – naast de hoogte van het diplomaniveau in relatie tot de vooropleiding – het al dan niet behalen van het diploma in belangrijke mate de score voor passend diploma bepaalt.

Overzicht 7.3 – Passend diploma 2016 - 2019 naar studentkenmerken

		2016	2017	2018	2019
		%	%	%	%
Geslacht	man	55,6	57,3	55,4	55,0
	vrouw	66,5	67,3	66,6	66,2
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	20,7	19,3	19,0	20,6
	18-22 jaar	66,4	67,8	66,8	66,3
	23-26 jaar	58,3	60,2	59,4	58,4
	27-29 jaar	75,6	78,2	76,2	74,8
	30-39 jaar	77,7	80,6	78,3	76,6
	40 jaar of ouder	81,1	82,0	79,2	77,5
Etnische categorie	autochtoon	63,4	64,8	63,5	63,2
	westers allochtoon	58,3	58,3	57,5	56,7
	niet-westers allochtoon	52,7	53,4	52,4	51,7
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	51,6	51,7	50,2	51,6
	vmbo zonder diploma	47,7	47,8	46,7	45,4
	havo/vwo zonder diploma	64,2	65,1	61,2	59,7
	vmbo B met diploma	58,3	57,2	56,8	56,9
	vmbo K met diploma	57,8	60,1	59,0	59,5
	vmbo G met diploma	62,7	64,9	63,5	63,7
	vmbo T met diploma	62,0	64,0	63,4	62,8
	havo/vwo met diploma	69,8	71,2	69,4	67,1
	vooropleiding vo onbekend	73,1	74,6	71,6	69,7
Lwoo	lwoo	58,1	57,9	58,0	58,6
	geen lwoo	59,9	61,6	60,3	59,8
Apc-gebied	apc-gebied	54,9	56,4	54,5	54,0
	geen apc-gebied	62,7	63,9	62,8	62,3

Overzicht 7.1 liet de scores voor passend diploma zien op basis van een tweedeling: wel of geen passend diploma behaald. Overzicht 7.4 biedt een nadere specificatie van deze scores op basis van een vierdeling. De score van 60,4 procent in 2019 voor passend diploma uit overzicht 7.1 valt in overzicht 7.4 uiteen in twee groepen: 46,4 procent van de instellingsverlaters had een diploma behaald op een niveau dat minimaal kon worden verwacht op basis van de vooropleiding, en 14 procent haalde een nog hoger diplomaniveau. Daarnaast haalde 10,8 procent van de instellingsverlaters een diploma op een lager dan verwacht niveau en 28,8 procent verliet de instelling zonder diploma[20].

Overzicht 7.4 laat zien dat zowel het aandeel instellingsverlaters zonder diploma als de groep met juist een hoog diplomaniveau (hoger dan verwacht op basis van de vooropleiding) in de periode 2016-2019 elk jaar licht toeneemt.

20 Deze 28,8 procent zonder diploma in 2019 is de spiegel van de score van 71,2 procent voor diplomaresultaat in hoofdstuk 4.

Overzicht 7.4 – Diplomaniveau 2016 – 2019: geen diploma, diploma onder, op of boven verwacht niveau

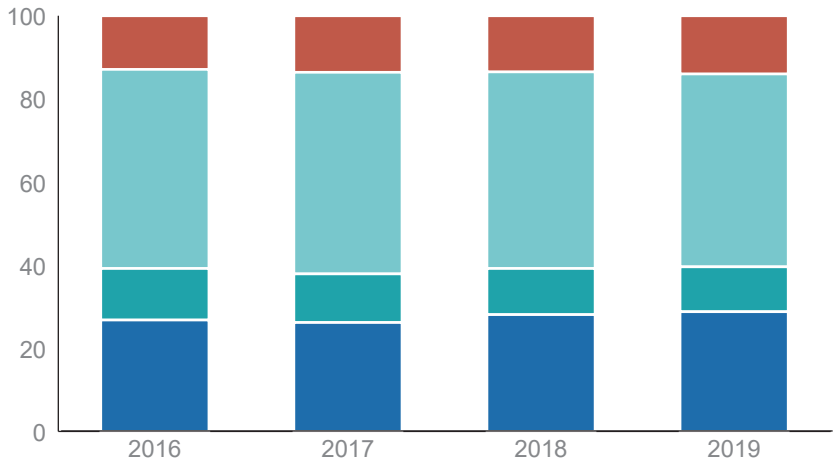

	2016	2017	2018	2019
boven verwacht niveau op basis van vooropleiding	12,9%	13,6%	13,5%	14,0%
op verwacht niveau op basis van vooropleiding	47,9%	48,5%	47,3%	46,4%
onder verwacht niveau op basis van vooropleiding	12,4%	11,7%	11,1%	10,8%
geen diploma	26,8%	26,2%	28,1%	28,8%

8 Opstroom

Opstroom wordt berekend over de doorstroompopulatie. Er is sprake van opstroom als een student die in het mbo is ingeschreven op niveau 2 of 3, in het volgende jaar op een hoger mbo-niveau in dezelfde instelling is ingeschreven. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator opstroom is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Opstroom voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Van alle mbo-studenten uit 2018 op niveau 2 of 3 die in 2019 nog op dezelfde mbo-school zitten, is ruim een op de vijf opgestroomd naar een hoger niveau. Dit percentage is sinds 2016 licht aan het dalen (overzicht 8.1). In aoc's is minder sprake van opstroom dan in roc's en in vakinstellingen (overzicht 8.2).

Overzicht 8.1 – Opstroom 2016 - 2019

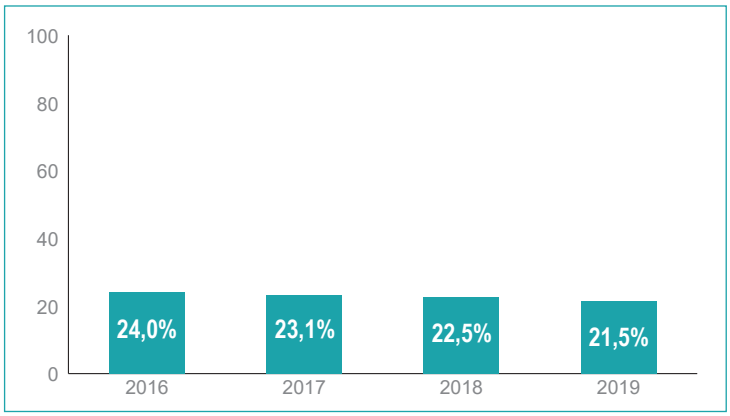

Overzicht 8.2 – Opstroom 2016 - 2019 per soort instelling

	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
roc's	24,5%	23,4%	22,9%	21,8%
aoc's	16,1%	16,3%	16,4%	16,0%
vakinstellingen	26,1%	25,5%	22,5%	22,0%

Opstroom naar opleidings- en studentkenmerken

Als we de populatie voor de indicator opstroom uiteenleggen in opleidings- en studentcategorieën, zijn de meest opvallende verschillen:

- opstroom vindt vaker plaats vanuit niveau 2 dan vanuit niveau 3;
- in de bol komt opstroom vaker voor dan in de bbl. In samenhang hiermee: jongere studenten - in het bijzonder tussen 18 en 22 jaar - stromen vaker binnen de mbo-school door naar een hoger niveau dan studenten van 23 jaar of ouder;
- in de sector economie is meer, in de sectoren groen en techniek minder vaak sprake van opstroom;
- studenten met een niet-westerse herkomst en studenten afkomstig uit de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo stromen vaker binnen de mbo-instelling door naar een hoger niveau dan gemiddeld.

Overzicht 8.3 – Opstroom 2016 - 2019 naar opleidings- en studentkenmerken

		2016	2017	2018	2019
		%	%	%	%
Niveau	2	31,1	29,7	29,1	28,6
	3	19,3	18,9	18,4	17,0
Leerweg	bbl	18,8	17,3	15,6	14,6
	bol-voltijd	26,0	25,5	25,8	25,5
Opleidingssector	economie	28,5	28,4	27,5	26,7
	groen	16,1	16,4	16,4	16,0
	techniek	20,5	18,6	17,4	16,8
	zorg en welzijn	23,8	23,0	23,5	22,2
Geslacht	man	23,2	21,7	21,0	20,2
	vrouw	25,1	24,9	24,5	23,3
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	20,1	19,1	18,9	17,9
	18-22 jaar	29,4	28,5	28,1	27,5
	23-26 jaar	20,3	19,7	18,5	17,1
	27-29 jaar	17,0	14,9	15,4	14,9
	30-39 jaar	11,5	12,4	11,5	11,4
	40 jaar of ouder	6,1	7,1	6,2	7,5
Etnische categorie	autochtoon	23,7	22,6	21,5	20,6
	westers allochtoon	25,5	22,6	22,5	21,9
	niet-westers allochtoon	25,0	24,8	25,7	24,3
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	20,9	19,8	20,2	21,2
	vmbo zonder diploma	24,1	22,4	22,0	21,4
	havo/vwo zonder diploma	30,9	28,8	24,4	21,8
	vmbo B met diploma	25,4	23,9	25,0	24,8
	vmbo K met diploma	22,5	22,6	21,6	20,3
	vmbo G met diploma	27,4	26,3	23,7	19,4
	vmbo T met diploma	28,9	27,9	23,8	22,0
	havo/vwo met diploma	25,7	21,3	21,8	17,5
	vooropleiding vo onbekend	14,1	14,4	13,5	13,2
Lwoo	lwoo	24,2	23,6	24,4	24,0
	geen lwoo	25,2	23,9	22,6	21,3
Apc-gebied	apc-gebied	24,2	23,5	23,6	22,8
	geen apc-gebied	24,0	23,0	22,2	21,1

9 Kwalificatiewinst

'Kwalificatiewinst' duidt op het verschil tussen het behaalde diplomaniveau in het mbo en het niveau van vooropleiding in het vo. Om dit in kaart te brengen, is van gediplomeerden in een teljaar nagegaan welke vooropleiding vo zij hebben.
Per vooropleidingscategorie is een norm (minimaal behaald diplomaniveau in het mbo) voor kwalificatiewinst vastgesteld:

- vmbo (alle leerwegen) zonder diploma, PrO, vmbo-B met diploma: minimaal diploma niveau 2;
- vmbo-K met diploma: minimaal diploma niveau 3;
- vmbo-G of -T met diploma, havo/vwo met en zonder diploma: diploma niveau 4.

Bij deze indicator zijn ongediplomeerden buiten beschouwing gelaten. Dit geldt ook voor gediplomeerden op niveau 1 met als vooropleiding praktijkonderwijs of vmbo zonder diploma en voor studenten waarvan de vooropleiding vo onbekend is. Bij beide laatstgenoemde categorie ontbreekt informatie over het vooropleidingsniveau die nodig is om vast te stellen of aan de norm voor kwalificatiewinst is voldaan. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator kwalificatiewinst is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Kwalificatiewinst voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

De overall scores m.b.t. de kwalificatiewinst zijn vanaf 2016 elk jaar gestegen (overzicht 9.1). Ook in 2019, waarin het jaar- en diplomaresultaat daalde, nam de kwalificatiewinst nog een fractie verder toe.
Bij de roc's en aoc's is de kwalificatiewinst in 2019 licht toegenomen, bij de vakinstellingen is het iets gedaald. De verschillen tussen de soorten instellingen zijn in 2019 vrij gering (overzicht 9.2).

Overzicht 9.1 – Kwalificatiewinst 2017 - 2019

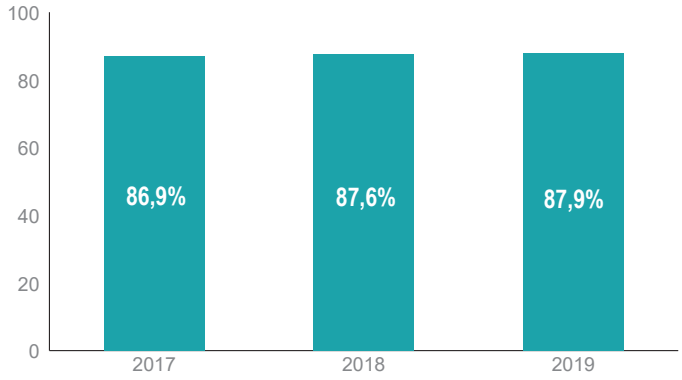

Overzicht 9.2 – Kwalificatiewinst 2017 – 2019 per soort instelling

	2017	2018	2019
	%	%	%
roc's	87,0%	87,7%	88,0%
aoc's	87,4%	86,3%	86,6%
vakinstellingen	85,2%	88,1%	87,3%

Kwalificatiewinst naar studentkenmerken

De uitsplitsing van de indicator kwalificatiewinst naar studentkenmerken laat in sommige opzichten een sterk afwijkend scorepatroon zien (vergeleken met de meeste overige indicatoren). Het meest in het oog springt de hoge score voor niet-westerse allochtonen: zij halen vaker (minimaal) een diplomaniveau dat 'past' bij hun vooropleiding dan autochtone studenten. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat niet-westerse allochtonen vaker doorstromen naar een opleiding op hoger niveau en daar een diploma halen (zie ook overzicht 8.3 uit hoofdstuk 8 over opstroom).
Ook mbo-studenten die in het vmbo lwoo hebben gevolgd voldoen vaker aan de norm voor kwalificatiewinst dan gemiddeld.

Overzicht 9.3 – Kwalificatiewinst 2017 - 2019 naar studentkenmerken

		2017	2018	2019
		%	%	%
Geslacht	man	83,5	84,0	80,3
	vrouw	90,4	91,3	89,9
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	71,8	74,8	78,1
	18-22 jaar	88,7	89,4	86,6
	23-26 jaar	85,4	86,4	82,7
	27-29 jaar	82,7	81,4	79,2
	30-39 jaar	72,4	70,7	70,9
	40 jaar of ouder	42,7	43,8	43,9
Etnische categorie	autochtoon	85,7	86,2	82,7
	westers allochtoon	87,3	88,5	86,2
	niet-westers allochtoon	92,5	93,6	92,9
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	100,0	100,0	100,0
	vmbo zonder diploma	100,0	100,0	100,0
	havo/vwo zonder diploma	83,1	83,0	75,1
	vmbo B met diploma	99,7	99,8	99,9
	vmbo K met diploma	86,3	87,2	82,2
	vmbo G met diploma	76,8	77,2	66,9
	vmbo T met diploma	80,7	81,7	72,6
	havo/vwo met diploma	81,3	80,3	72,6
	vooropleiding vo onbekend			
Lwoo	lwoo	94,3	94,9	94,5
	geen lwoo	85,0	85,6	81,2
Apc-gebied	apc-gebied	89,1	89,7	88,5
	geen apc-gebied	86,3	87,1	83,9

De score van 100 procent bij de vooropleidingscategorieën praktijkonderwijs en vmbo zonder diploma is een gevolg van de operationalisering en afbakening van de populatie voor de indicator kwalificatiewinst. Omdat gediplomeerden op niveau 1 met als vooropleiding praktijkonderwijs of vmbo zonder diploma buiten de populatie vallen, voldoen de overige studenten uit deze vooropleidingscategorieën automatisch aan de norm voor deze indicator.

Behaald diplomaniveau naar vooropleiding vo

Overzicht 9.4 (volgende pagina) bevat de onderliggende data voor de scores op de indicator kwalificatiewinst. Het overzicht geeft zicht op het bereikte diplomaniveau per vooropleidingscategorie. Daarbij wordt, voor elk van de vooropleidingscategorieën afzonderlijk, het bereikte diplomaniveau in 2017 en in 2019 met elkaar vergeleken. Dan blijkt dat het bereikte diplomaniveau voor mbo-studenten afkomstig uit het vmbo (met diploma) in 2019 hoger ligt dan in 2017. Dit geldt ook voor studenten afkomstig uit het praktijkonderwijs, maar niet voor studenten die zonder vmbo-diploma in het mbo zijn gestroomd en voor studenten uit het havo/vwo (met of zonder diploma).

Overzicht 9.4 – Behaald diplomaniveau van gediplomeerden 2017 en 2019, naar vooropleiding vo

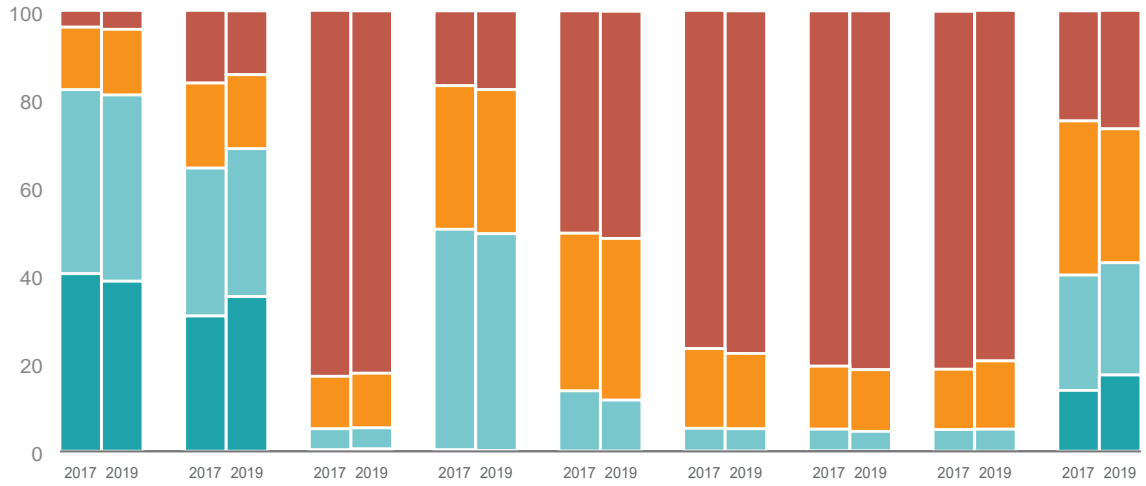

	praktijk-**onderwijs**		vmbo zonder diploma		havo/vwo zonder diploma		vmbo BB met diploma		vmbo KB met diploma		vmbo GL met diploma		vmbo TL met diploma		havo/vwo met diploma		onbekend	
	2017	2019	2017	2019	2017	2019	2017	2019	2017	2019	2017	2019	2017	2019	2017	2019	2017	2019
diploma niv. 4	3,8%	4,3%	16,5%	14,5%	83,1%	82,3%	17,0%	17,9%	50,5%	51,6%	76,8%	77,8%	80,7%	81,5%	81,3%	79,6%	25,0%	26,9%
diploma niv. 3	14,2%	14,9%	19,3%	16,8%	11,9%	12,4%	32,6%	32,7%	35,8%	36,7%	18,1%	17,1%	14,3%	14,0%	13,7%	15,5%	35,0%	30,4%
diploma niv. 2	41,8%	42,3%	33,6%	33,6%	4,8%	4,8%	50,1%	49,3%	13,7%	11,6%	5,2%	5,1%	4,9%	4,4%	4,9%	5,0%	26,2%	25,5%
diploma niv. 1	40,3%	38,6%	30,7%	35,1%	0,3%	0,5%	0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	13,8%	17,3%

10 Doorstroom van mbo naar hbo

De doelgroep voor de indicator doorstroom mbo-hbo bestaat uit gediplomeerden op niveau 4. De indicator wordt uitgedrukt in het percentage instellingsverlaters met een diploma op niveau 4 die op 1 oktober van het volgende teljaar staan ingeschreven in het hbo. Het gaat dus in de benchmark mbo om de *directe* doorstroom van mbo naar hbo. De indirecte (vertraagde) doorstroom wordt niet betrokken in de berekening van de indicator.
Bij het berekenen van de doorstroom mbo-hbo is gebruik gemaakt van een DUO-bestand met data op geaggregeerd niveau. Hierdoor is het niet mogelijk om uitsplitsingen te maken naar studentkenmerken en slechts beperkt naar opleidingskenmerken. Een gedetailleerde specificatie van de succesindicator doorstroom mbo-hbo is online te vinden op https://informatie-encyclopedie.nl/indicatoren.

Doorstroom mbo-hbo voor de mbo-sector als geheel en naar soort instelling

Het percentage doorstromers voor de mbo-sector vertoont vanaf 2016 (schooljaar 2015/16) een dalende lijn: waar in 2016 nog 36,5 procent van de gediplomeerde mbo'ers op niveau 4 naar het hbo ging, was dit aandeel in 2019 gedaald naar 34,4 procent.

Overzicht 10.1 – Percentage doorstromers mbo–hbo van 2015/2016 tot 2018/2019 (directe doorstroom van mbo-gediplomeerden niveau 4)

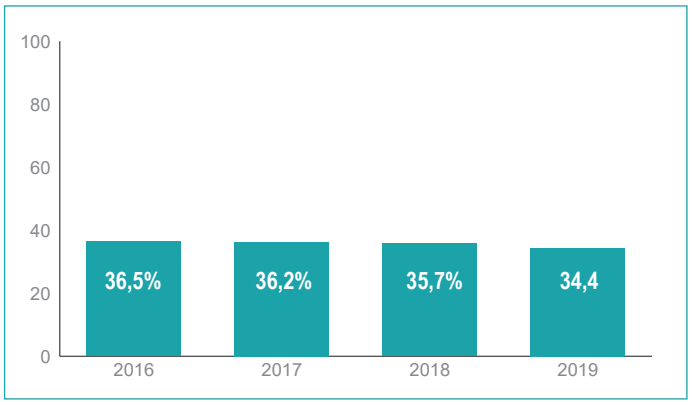

Overzicht 10.1 toont het jaarlijkse *percentage* studenten met een diploma niveau 4 dat direct doorstroomt naar het hbo. De hoogte van dit percentage wordt niet alleen bepaald door het aantal doorstromers vanuit het mbo, maar ook door het aantal instellingsverlaters. Overzicht 10.2 laat de ontwikkeling van beide zien. Aan de verminderde doorstroom mbo-hbo in 2019 ligt zowel een lager aantal doorstromers als een groter aantal instellingsverlaters in het mbo ten grondslag.

De daling van het percentage doorstromers vanaf 2016 deed zich vooral voor bij roc's. Bij vakinstellingen is de doorstroom sinds 2017 stabiel, maar wel op een lager niveau dan bij roc's en aoc's.

Overzicht 10.2 – Aantal doorstromers, aantal instellingsverlaters en percentage doorstromers mbo-hbo 2016 - 2019

	2016	2017	2018	2019
Aantal doorstromers mbo-hbo (directe doorstroom vanuit niveau 4)	22.137	24.690	23.843	23.544
Aantal instellingsverlaters (met diploma niveau 4)	60.633	67.979	66.729	68.521
Percentage doorstromers (doorstromers / instellingsverlaters)	36,5%	36,3%	35,7%	34,4%

Overzicht 10.3 – Percentage doorstromers mbo-hbo 2016 - 2019 per soort instelling (directe doorstroom van mbo-gediplomeerden niveau 4)

	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
roc's	37,1%	36,9%	36,2%	34,7%
aoc's	32,0%	34,9%	35,5%	34,4%
vakinstellingen	31,5%	30,4%	30,5%	30,3%

Doorstroom mbo-hbo naar opleidingsdomein mbo

Het aandeel doorstromers loopt per opleidingsdomein van het mbo sterk uiteen. In 2019 was dit aandeel het grootst in de domeinen economie en administratie (53,5%), veiligheid en sport (46,8%) en ICT (46,0%). Opleidingsdomeinen met relatief weinig doorstromers zijn mobiliteit en voertuigen (15,0%), afbouw, hout en onderhoud (16,3%) en uiterlijke verzorging (19,2%). Overzicht 10.4 laat ook zien hoe de doorstroom in 2019 zich verhoudt tot 2016. De verschillen zijn in het algemeen niet erg groot. Een daling van de doorstroom van meer dan 3 procent vond plaats bij de domeinen afbouw, hout en onderhoud, zorg en welzijn, ICT en media en vormgeving. Bij de domeinen ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek en bouw en infra stroomden juist iets meer mbo-gediplomeerden door naar het hbo.

Overzicht 10.4 – Percentage doorstromers in 2016 en in 2019 naar opleidingsdomein mbo (directe doorstroom van mbo-gediplomeerden niveau 4)

	2016	2019
	%	%
Afbouw, hout en onderhoud	21,1%	16,3%
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	30,7%	33,4%
Bouw en infra	41,6%	42,1%
Economie en administratie	52,9%	53,5%
Handel en ondernemerschap	31,3%	29,6%
Horeca en bakkerij	33,0%	32,8%
Informatie en communicatietechnologie	49,7%	46,0%
Media en vormgeving	34,7%	31,5%
Mobiliteit en voertuigen	15,7%	15,0%
Techniek en procesindustrie	30,0%	31,0%
Toerisme en recreatie	35,3%	33,3%
Transport, scheepvaart en logistiek	21,1%	21,5%
Uiterlijke verzorging	20,9%	19,2%
Veiligheid en sport	48,1%	46,8%
Voedsel, natuur en leefomgeving	31,0%	31,2%
Zorg en welzijn	30,4%	26,3%

Bijlagen

BIJLAGE 1 – JAARRESULTAAT 2016-2019 PER MBO-INSTELLING

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
00GT ROC Albeda College	66,9%	67,6%	64,0%	62,6%
01AA Landstede	73,8%	75,6%	71,9%	70,9%
01NJ AOC Terra	79,4%	79,1%	79,8%	75,2%
01OE Wellantcollege	76,2%	72,9%	71,5%	71,1%
02OV Leidse instrumentmakers School	70,0%	50,6%	62,1%	65,0%
02PA Mediacollege Amsterdam	62,0%	71,4%	69,1%	69,8%
02PG Hout en Meubileringscollege	72,2%	70,0%	72,0%	65,9%
02PK Nimeto Utrecht	76,2%	76,5%	71,9%	73,2%
02PN Cibap	79,8%	69,5%	68,4%	68,4%
04CY ROC Rivor	83,6%	76,7%	85,5%	78,5%
04EU ROC Kop van Noord-Holland	72,2%	74,9%	73,2%	72,1%
04FO ROC Koning Willem I	77,0%	76,1%	73,9%	72,3%
04NZ Soma College	85,3%	86,7%	83,3%	80,4%
05EA Scheepvaart en Transport College	72,0%	72,1%	70,7%	68,8%
08PG ROC Friese Poort	78,7%	78,8%	76,5%	74,3%
09MR Hoornbeeck College	88,2%	88,1%	87,6%	87,7%
12VI Nordwin College	79,5%	84,5%	77,7%	79,8%
14NZ Menso Alting College Mbo	72,9%	75,0%	76,8%	69,3%
14YD Lentiz	81,4%	79,0%	77,5%	76,3%
17WH SVO Opleidingen	80,9%	80,9%	72,1%	73,9%
20MQ ROC Da Vinci College	67,9%	66,3%	64,0%	66,8%
21CS Citaverde College	76,0%	77,3%	75,8%	75,9%
21CY Prinsentuin College	76,9%	83,5%	76,7%	76,2%
23JA Grafisch Lyceum Rotterdam	69,4%	72,0%	78,1%	72,0%
23KG Grafisch Lyceum Utrecht	73,9%	76,1%	68,5%	71,4%
24ZZ ROC Graafschap College	79,3%	78,3%	76,2%	75,9%
25EF AOC Clusius College	78,3%	80,5%	67,3%	69,9%
25GV Aeres MBO	75,2%	79,4%	76,7%	74,4%
25LF ROC Rijn IJssel	68,3%	71,4%	67,9%	66,9%
25LG ROC Friesland College	70,9%	71,7%	67,5%	67,8%
25LH ROC Midden Nederland	72,6%	69,9%	69,1%	69,7%
25LJ ROC Ter AA	72,9%	77,4%	72,0%	76,5%
25LN mboRijnland	67,9%	70,6%	68,3%	68,3%
25LP ROC Zadkine	69,5%	67,3%	62,0%	65,5%
25LR ROC Flevoland	65,7%	64,6%	62,2%	62,4%
25LT ROC Gilde Opleidingen	74,0%	76,3%	74,1%	74,9%
25LU ROC Alfa College	76,3%	75,1%	72,3%	70,1%
25LV SG De Rooi Pannen	77,1%	76,6%	77,4%	73,0%
25LW ROC Noorderpoortcollege	71,7%	72,9%	69,5%	70,7%
25LX Curio	75,5%	73,0%	71,3%	71,8%
25LZ ROC Tilburg	73,8%	76,3%	71,8%	69,7%
25MB Summa College	74,7%	75,5%	70,3%	71,5%
25PJ Deltion College	73,5%	72,3%	71,5%	69,5%
25PL VISTA college				75,0%

	Jaarresultaat			
	2016	2017	2018	2019
	%	%	%	%
25PM ROC Onderwijsgroep A12	73,0%	71,0%	71,6%	73,0%
25PN ROC Nijmegen	77,8%	74,2%	73,2%	71,3%
25PT ROC Horizon College	74,9%	75,3%	73,6%	74,0%
25PV Scalda	78,5%	74,4%	71,9%	74,9%
25PW ROC Drenthe College	74,1%	72,3%	72,0%	72,4%
25PX ROC Nova College	73,1%	73,6%	73,5%	69,6%
25PZ ROC van Amsterdam	69,0%	68,4%	66,9%	63,2%
25RA Regio College	71,0%	70,0%	67,2%	66,0%
26CC Helicon Opleidingen	72,9%	79,3%	78,3%	74,9%
27DV ROC Aventus	75,4%	74,9%	73,4%	73,6%
27GZ ROC Mondriaan	70,3%	67,0%	68,2%	68,0%
27YU ROC van Twente	79,3%	79,8%	77,8%	78,6%
28DE ROC De Leijgraaf	74,8%	75,5%	72,4%	73,4%
30BC SintLucas	79,1%	76,5%	74,0%	75,1%
30RM ROC TOP	70,0%	61,2%	63,3%	62,3%
30RN MBO Utrecht	63,1%	67,6%	70,4%	67,7%
30RR MBO Amersfoort	69,4%	68,2%	65,7%	68,4%
31JC Zone.college	77,5%	77,9%	76,7%	73,0%

BIJLAGE 2 – OVERZICHT VAN ALLE SCORES PER INSTELLING 2019

	Indicator							
Instellling	jaar-resultaat	diploma-resultaat	starters-resultaat	passende plaatsing	passend diploma	op-stroom	kwalificatie-winst	doorstroom naar hbo
00GT ROC Albeda College	62,6%	64,1%	79,9%	92,6%	54,4%	22,1%	91,1%	33,1%
01AA Landstede	70,9%	71,2%	84,5%	94,1%	62,2%	19,3%	90,7%	32,8%
01NJ AOC Terra	75,2%	76,7%	84,4%	94,5%	67,1%	14,8%	92,9%	44,9%
01OE Wellantcollege	71,1%	70,7%	78,4%	90,0%	56,6%	13,7%	80,1%	26,2%
02OV Leidse instrumentmakers School	65,0%	64,6%	80,6%	100,0%	53,5%		81,0%	35,4%
02PA Mediacollege Amsterdam	69,8%	70,3%	82,8%	99,7%	67,3%	13,4%	96,8%	31,4%
02PG Hout en Meubileringscollege	65,9%	65,2%	79,3%	92,3%	55,5%	20,1%	89,1%	23,1%
02PK Nimeto Utrecht	73,2%	72,4%	83,7%	94,0%	67,6%	27,3%	95,0%	32,6%
02PN Cibap	68,4%	68,7%	87,9%	100,0%	64,4%	18,7%	95,4%	33,9%
04CY ROC Rivor	78,5%	76,4%	83,1%	87,2%	61,5%	12,9%	72,6%	22,9%
04EU ROC Kop van Noord-Holland	72,1%	74,5%	82,7%	82,7%	58,1%	15,8%	78,9%	24,3%
04FO ROC Koning Willem I	72,3%	72,4%	85,1%	89,6%	61,5%	20,3%	86,6%	39,2%
04NZ Soma College	80,4%	78,5%	88,1%	78,5%	61,2%	11,6%	79,1%	14,9%
05EA Scheepvaart en Transport College	68,8%	69,2%	78,2%	83,6%	55,8%	13,9%	80,8%	20,9%
08PG ROC Friese Poort	74,3%	76,1%	87,2%	92,4%	65,4%	20,8%	88,3%	32,9%
09MR Hoornbeeck College	87,7%	89,9%	95,0%	88,6%	72,8%	21,6%	83,8%	21,2%
12VI Nordwin College	79,8%	79,8%	86,8%	94,9%	68,8%	14,8%	86,2%	41,0%
14NZ Menso Alting College Mbo	69,3%	67,5%	79,9%	96,2%	62,0%	20,1%	93,8%	35,9%
14YD Lentiz	76,3%	75,3%	88,7%	92,4%	66,6%	19,7%	89,4%	53,2%
17WH SVO Opleidingen	73,9%	75,9%	82,7%	52,1%	47,6%	44,8%	56,2%	7,6%
20MQ ROC Da Vinci College	66,8%	66,9%	81,5%	89,3%	56,6%	16,5%	86,9%	26,4%
21CS Citaverde College	75,9%	76,6%	82,6%	94,0%	65,0%	22,8%	90,1%	27,0%
21CY Prinsentuin College	76,2%	76,6%	82,6%	95,0%	62,1%	16,3%	84,8%	26,2%
23JA Grafisch Lyceum Rotterdam	72,0%	71,9%	83,7%	98,4%	69,2%	23,9%	97,2%	37,7%
23KG Grafisch Lyceum Utrecht	71,4%	70,8%	86,4%	99,1%	68,2%	27,7%	98,7%	36,9%
24ZZ ROC Graafschap College	75,9%	76,6%	88,0%	89,4%	62,9%	25,7%	86,8%	36,7%
25EF AOC Clusius College	69,9%	69,7%	81,4%	93,0%	60,2%	18,3%	87,9%	27,9%
25GV Aeres MBO	74,4%	74,4%	84,8%	91,5%	63,7%	16,7%	84,5%	26,3%
25LF Rijn IJssel	66,9%	67,0%	82,4%	93,3%	58,2%	23,4%	89,9%	35,7%
25LG ROC Friesland College	67,8%	68,9%	80,3%	92,4%	59,1%	20,8%	89,9%	38,2%
25LH ROC Midden Nederland	69,7%	70,6%	83,0%	91,1%	59,7%	20,6%	86,8%	32,7%
25LJ ROC Ter AA	76,5%	76,8%	86,5%	93,5%	67,1%	18,3%	89,1%	43,0%
25LN mboRijnland	68,3%	68,7%	81,6%	93,0%	59,6%	19,7%	89,6%	34,6%
25LP ROC Zadkine	65,5%	67,5%	80,3%	92,2%	55,8%	21,5%	87,5%	33,9%
25LR ROC Flevoland	62,4%	64,8%	82,4%	94,4%	53,2%	24,4%	92,1%	39,1%
25LT ROC Gilde Opleidingen	74,9%	75,9%	85,7%	94,2%	63,1%	24,1%	87,6%	36,2%
25LU ROC Alfa College	70,1%	70,2%	82,6%	91,5%	60,0%	24,2%	90,8%	35,7%
25LV SG De Rooi Pannen	73,0%	73,3%	82,0%	90,6%	64,5%	24,3%	91,3%	41,1%
25LW ROC Noorderpoortcollege	70,7%	71,6%	84,9%	94,0%	61,8%	19,3%	89,7%	32,0%
25LX Curio	71,8%	72,3%	84,9%	87,8%	59,8%	22,7%	84,4%	36,1%
25LZ ROC Tilburg	69,7%	70,5%	81,7%	85,4%	58,1%	22,2%	78,6%	26,1%
25MB Summa College	71,5%	71,0%	83,0%	91,6%	60,6%	24,1%	87,5%	37,5%
25PJ ROC Deltion College	69,5%	68,7%	83,4%	89,6%	59,7%	17,6%	87,9%	30,1%
25PL VISTA college	75,0%	76,1%	86,9%	91,5%	65,2%	25,8%	88,0%	39,3%
25PM ROC Onderwijsgroep A12	73,0%	73,4%	85,1%	88,2%	61,6%	17,1%	85,7%	34,3%
25PN ROC Nijmegen	71,3%	72,2%	85,2%	92,1%	59,7%	20,9%	86,1%	41,5%
25PT ROC Horizon College	74,0%	74,2%	85,0%	89,7%	62,1%	21,2%	87,3%	35,7%
25PV Scalda	74,9%	76,3%	87,7%	90,0%	63,2%	22,6%	86,3%	33,2%
25PW ROC Drenthe College	72,4%	74,3%	85,2%	90,8%	63,7%	21,4%	89,8%	30,4%
25PX ROC Nova College	69,6%	69,5%	83,6%	92,7%	57,8%	20,3%	85,8%	34,4%
25PZ ROC van Amsterdam	63,2%	63,8%	79,7%	91,9%	52,9%	24,4%	89,4%	34,6%
25RA Regio College	66,0%	65,1%	77,8%	91,4%	56,7%	18,9%	89,6%	36,4%
26CC Helicon Opleidingen	74,9%	74,7%	82,7%	92,8%	64,9%	15,6%	88,3%	37,8%
27DV ROC Aventus	73,6%	74,4%	86,2%	90,4%	63,3%	21,1%	87,8%	30,7%

	Indicator							
Instellling	jaar-resultaat	diploma-resultaat	starters-resultaat	passende plaatsing	passend diploma	op-stroom	kwalificatie-winst	doorstroom naar hbo
27GZ ROC Mondriaan	68,0%	69,5%	84,1%	93,1%	57,9%	24,1%	89,8%	38,7%
27YU ROC van Twente	78,6%	80,5%	90,9%	93,3%	69,0%	26,3%	90,3%	42,2%
28DE ROC De Leijgraaf	73,4%	74,6%	85,7%	87,1%	64,7%	21,4%	88,6%	32,6%
30BC SintLucas	75,1%	75,2%	84,6%	98,9%	73,4%	26,9%	98,8%	36,8%
30RM ROC TOP	62,3%	63,4%	74,6%	96,2%	55,0%	25,7%	93,3%	35,2%
30RN MBO Utrecht	67,7%	67,8%	81,4%	97,8%	62,5%	25,2%	95,2%	34,8%
30RR MBO Amersfoort	68,4%	68,8%	83,0%	91,7%	60,7%	14,2%	90,2%	34,1%
31JC Zone.college	73,0%	75,0%	83,9%	93,0%	62,0%	14,7%	86,5%	34,2%

BIJLAGE 3 – POPULATIE T.B.V. INDICATOREN 2019

		jaar-resultaat	diploma-resultaat	starters-resultaat	passende plaatsing	passend diploma	opstroom	kwalificatie-winst	doorstroom naar hbo
	Totaal aantal	**200.751**	**175.921**[1]	**168.492**	**168.492**	**175.921**[1]	**133.322**	**114.797**[1]	**68.521**[2]
Niveau	niveau 2	49.190		44.098	44.098		52.223		
	niveau 3	54.936		36.129	36.129		81.099		
	niveau 4	96.625		88.265	88.265				
Leerweg	bbl	53.758		43.454	43.454		83.182		
	bol voltijd	132.987		124.209	124.209		1.136		
	examendeelnemer	14.006		829	829		603		
Opleidingssector	combinatie van sectoren	480		705	705		39.935		
	economie	71.256		57.035	57.035		6.804		
	groen	10.067		8.654	8.654		42.305		
	techniek	53.452		44.433	44.433		43.675		
	zorg en welzijn	65.496		57.665	57.665		75.622		
Geslacht	man	105.248	91.736	86.766	86.766	91.736	57.700	58.121	
	vrouw	95.503	84.185	81.726	81.726	84.185	50.129	56.676	
Leeftijdscategorie	jonger dan 18 jaar	30.307	24.464	101.570	101.570	24.464	61.209	6.644	
	18-22 jaar	129.220	113.476	39.239	39.239	113.476	8.661	88.446	
	23-26 jaar	19.080	17.601	7.822	7.822	17.601	3.429	12.984	
	27-29 jaar	5.938	5.398	4.127	4.127	5.398	4.884	3.594	
	30-39 jaar	7.748	7.078	7.408	7.408	7.078	5.010	2.941	
	40 jaar of ouder	8.458	7.904	8.326	8.326	7.904	95.009	188	
Etnische categorie	autochtoon	145.328	128.221	121.459	121.459	128.221	7.423	88.682	
	westers allochtoon	11.693	10.300	9.989	9.989	10.300	30.844	5.884	
	niet-westers allochtoon	43.648	37.326	36.973	36.973	37.326	46	20.222	
	onbekend	82	74	71	71	74	5.578	9	
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	5.161	4.045	4.162	4.162	4.045	11.208	2.570	
	vmbo zonder diploma	12.778	10.716	10.526	10.526	10.716	1.213	6.020	
	havo/vwo zonder diploma	5.190	4.986	5.138	5.138	4.986	45.998	3.477	
	vmbo B met diploma	42.174	31.894	27.559	27.559	31.894	37.856	22.483	
	vmbo K met diploma	46.205	40.359	38.606	38.606	40.359	3.212	28.474	
	vmbo G met diploma	8.644	8.062	8.108	8.108	8.062	15.076	6.336	
	vmbo T met diploma	56.592	53.834	51.385	51.385	53.834	2.022	39.826	
	havo/vwo met diploma	7.818	7.408	7.238	7.238	7.408	11.159	5.611	
	vooropleiding vo onbekend	16.189	14.617	15.770	15.770	14.617	44.047		
Lwoo	lwoo	45.063	35.701	31.601	31.601	35.701	78.116	25.633	
	geen lwoo	139.499	125.603	121.121	121.121	125.603	11.159	89.164	
	vooropleiding vo onbekend	16.189	14.617	15.770	15.770	14.617	32.081		
Apc-gebied	apc-gebied	47.653	41.406	38.007	38.007	41.406	101.241	23.890	
	geen apc-gbied	153.098	134.515	130.485	130.485	134.515	133.322	90.907	

1 De indicatoren ‘diplomaresultaat’, ‘passend diploma’ en ‘kwalificatiewinst’ worden niet uitgesplitst naar opleidingskenmerken, maar alleen naar persoonskenmerken.

2 Voor de indicator ‘doorstoom mbo-hbo’ is vooralsnog geen uitsplitsing mogelijk naar studentkenmerken.

BIJLAGE 4 – MBO-STUDENTENPOPULATIE PER 1-10-2019 NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE

		Leeftijdscategorie						
		jonger dan 18 jaar	18 t/m 22 jaar	23 t/m 26 jaar	27 t/m 29 jaar	30 t/m 39 jaar	40 jaar en ouder	Totaal
	Totaal aantal	**164.752**	**261.705**	**35.860**	**13.293**	**19.112**	**18.643**	**513.365**
Niveau	niveau 1	7.402	6.405	1.478	743	789	583	17.400
	niveau 2	33.606	38.214	4.958	2.205	3.187	3.320	85.490
	niveau 3	27.576	63.655	11.344	4.728	7.338	8.051	122.692
	niveau 4	96.168	153.431	18.080	5.617	7.798	6.689	287.783
Leerweg	bbl	17.393	51.101	17.783	9.238	17.132	17.804	130.451
	bol voltijd	146.154	205.474	16.637	3.606	1.401	319	373.591
	examendeelnemer	1.205	5.130	1.440	449	579	520	9.323
Opleidingssector	combinatie van sectoren	8.513	7.465	1.605	782	829	632	19.826
	economie	56.389	88.198	9.531	2.289	1.998	1.143	159.548
	groen	8.608	12.093	892	281	505	445	22.824
	techniek	41.248	72.343	10.607	4.170	5.737	2.991	137.096
	zorg en welzijn	49.994	81.606	13.225	5.771	10.043	13.432	174.071
Geslacht	man	85.741	139.437	19.053	6.867	9.106	5.279	265.483
	vrouw	79.011	122.267	16.807	6.426	10.006	13.364	247.881
Etnische categorie	autochtoon	126.178	184.883	22.043	8.113	12.073	13.753	367.043
	westers allochtoon	8.514	14.828	2.253	818	1.521	1.653	29.587
	niet-westers allochtoon	29.991	61.921	11.544	4.346	5.471	3.204	116.477
	onbekend	69	73	20	16	47	33	258
Vo-vooropleidings-categorie	praktijkonderwijs	2.588	9.678	1.577	395	69	0	14.307
	vmbo zonder diploma	10.533	18.742	4.020	1.349	644	3	35.291
	havo/vwo zonder diploma	5.205	8.759	780	240	142	0	15.126
	vmbo B met diploma	24.775	46.679	7.692	2.763	2.157	0	84.066
	vmbo K met diploma	42.823	63.897	6.792	2.415	3.701	2	119.630
	vmbo G met diploma	11.047	12.571	968	314	185	0	25.085
	vmbo T met diploma	65.420	84.183	6.379	2.048	2.420	20	160.470
	havo/vwo met diploma	974	10.982	3.155	1.175	1.373	905	18.564
	vooropleiding vo onbekend	1.387	6.214	4.497	2.594	8.421	17.713	40.826
Lwoo	lwoo	29.253	58.003	8.168	2.517	1.720	0	99.661
	geen lwoo	134.112	197.488	23.195	8.182	8.971	930	372.878
	vooropleiding vo onbekend	1.387	6.214	4.497	2.594	8.421	17.713	40.826
Apc-gebied	apc-gebied	31.823	60.450	11.256	4.253	5.646	4.105	117.533
	geen apc-gebied	132.929	201.255	24.604	9.040	13.466	14.538	395.832

BIJLAGE 5 – STATISTISCHE SAMENHANG TUSSEN DE INDICATOREN VOOR STUDIESUCCES

In overzicht B5.1 is te zien in welke mate en in welke richting de scores op de afzonderlijke indicatoren voor studiesucces - op het niveau van de mbo-sector als geheel - *statistisch* samenhangen. Het overzicht laat een sterke positieve samenhang zien tussen de indicatoren jaarresultaat, diplomaresultaat, startersresultaat en passend diploma (hoge waarde voor Pearson's r). Mbo-instellingen die een relatief hoge score behalen voor één van deze vier indicatoren, halen ook vaak een relatief hoge score op de andere drie indicatoren. De samenhang tussen deze vier diplomagerichte indicatoren en de overige indicatoren varieert in sterkte en is deels negatief. Dat geldt bijvoorbeeld voor enerzijds jaar- en diplomaresultaat en anderzijds kwalificatiewinst. Dit betekent dat instellingen met een relatief hoge score voor jaar- of diplomaresultaat vaker dan gemiddeld relatief laag scoren op kwalificatiewinst, en vice versa. De indicator passende plaatsing hangt sterk positief samen met kwalificatiewinst, maar niet met jaar- en diplomaresultaat. Dit is een indicatie dat plaatsing op een hoog niveau relatief vaak gepaard gaat met een hoog diplomaniveau, maar niet de kans vergroot op het halen van een diploma als zodanig. Ook als we kijken naar de resultaten voor de afzonderlijke student- en opleidingscategorieën[21], valt op dat de patronen voor passende plaatsing en kwalificatiewinst onderling sterke gelijkenis vertonen, maar deels afwijken van die bij de diplomagerichte indicatoren jaar-, diploma- en startersresultaat. Zo hebben (niet-westerse en westerse) allochtone studenten en studenten die in een apc-gebied wonen, voor passende plaatsing en kwalificatiewinst een hogere score dan gemiddeld; bij jaar-, diploma- en startersresultaat hebben zij juist een lagere score. Dat bevestigt dat er een relatie is tussen het niveau van plaatsing en het behaald diplomaniveau (beide in relatie tot de vooropleiding), maar dat dit niet vanzelfsprekend positief samenhangt met het rendement in termen van behaalde diploma's.
Afgaande op de scores uit overzicht B5.1 staat opstroom binnen het mbo los van doorstroom naar het mbo.

Bij het duiden van de correlaties in overzicht B5.1 moet in de meeste gevallen rekening worden gehouden met verschillen in de (afbakening van de) populatie van de indicatoren en de mogelijke invloed hiervan op de patronen in het overzicht. Om die reden is het overzicht gebaseerd op scores op instellingsniveau, niet op deelnemersniveau.

Overzicht B5.1 – Correlatie tussen de indicatoren voor studiesucces 2019 (Pearson's r - correlaties op instellingsniveau, N=62)

Indicator	jaarresultaat	diploma-resultaat	starters-resultaat	passende plaatsing[1]	passend diploma	op-stroom	kwalificatiewinst	doorstroom naar hbo
jaarresultaat		,98*	,77*	-,21	,69*	-,10	-,24	-,10
diplomaresultaat			,80*	-,24	,67*	-,03	-,25	-,10
startersresultaat				-,03	,67*	,05	,01	,14
passende plaatsing					,43*	-,32*	,85*	,63*
passend diploma						-,15	,49*	,35*
opstroom							-,09	-,01
kwalificatiewinst								,64*

* statistisch significant (p<.05)
[1] Om een directe vergelijking met startersresultaat mogelijk te maken, is gekozen voor passende plaatsing 2018.

21 Zie de overzichten 3.3, 3.5, 4.3, 5.3, 6.3 en 9.3 in de voorgaande hoofdstukken.